

KAMNISKI OBČAN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE KAMNIK

LETO VII/1968 ● ŠTEVILKA 6

JULIJ

CENA 50 S DIN

U letu 1967 sprejete naloge v celoti uresničujemo

OBČANI OBČINE KAMNIK BOMO 27. JULIJA PONOVO PRAZNOVALI SVOJ PRAZNIK. OB PRAZNOVANJU SE NAM PORAJAJO VPRAŠANJA: KAJ NAM PRAZNIK POMENI? KAJ SMO STORILI OD ZADNJEGA OBČINSKEGA PRAZNIKA DO NOVEGA — SEDANJEGA PRAZNIKA? KAJ PREDVIDEVAMO, DA BOMO STORILI DO PRIHODNJEGA PRAZNIKA?

Naš praznik pomeni velik dogodek za občino, ožjo, pa tudi širšo domovino. Ob prazniku globlje razmišljamo o naši preteklosti in vso preteklost povezuje s sedanostjo ter snujemo prihodnost.

Znano je, da občina Kamnik letos že petnajstič praznuje svoj praznik, dan, ko je pred 27. leti v kamniškem kotu počila prva puška, ko je bila izvedena prva akcija najzavednejših rodoljubov v tem kotu Slovenije. Borci in aktivisti, ki so se dvignili k skupnemu boju slovenskega naroda, proti potujčevanju, hlapčevstvu in zaničevanju, so sklenili 27. julija organizirati naslednje sabotažne akcije: blokirali naj bi vse ceste, ki vodijo v kamniško okrožje, pretrgali in porušili telefonske zveze na področju okrožja, porušili železniško progo Ljubljana—Kamnik na odseku med Duplico in Domžalami, zažgali skladišče bencina na Zapricah ter skladišče bencina v Domžalah in napadli žandarmerijsko postajo v Kamniku.

Edina želja vseh sodelujočih ljudi v tej akciji in tudi v mnogih kasnejših je bila: svoboda za posameznika, svoboda za vse nas,

za ves narod in za vso Jugoslavijo. Našo domovino so si leta in leta grabežljivo delili tuji narodi, zato je bilo hrepenenje po svobodi toliko močnejše.

Že prvi dan organiziranega upora na Kamniškem pa je bil tudi teman za vse napredne Slovence na Kamniškem, zlasti pa za družini Mlakar in Miklavčič. Dva skojevca sta izgubila življenje zaradi izdaje po uspeli akciji. To sta bila Mlakar in Miklavčič. Življenje sta izgubila mlada fanta, ki nista slutila, da je njuna akcija prva in zadnja. Padla sta v bližini Titana pod kroglami nemških nacistov. Ali smemo in ali sploh moremo danes občani kaj takega pozabiti?

Ta dogodek je bil le začetek težkih dni nacionalne in socialne revolucije. V občini je približno 600 zavednih, predanih ter borbениh občanov žrtvovalo svoja življenja za svobodo. Njihova življenja so utihnila — ugasnila v gozdovih po vsej Jugoslaviji, v gozdovih tu okoli nas, v taboriščih, v jetnišnicah in tudi v domačih vaseh, ko so Nemci požigali hiše in ljudi. Ali vemo vsi občani Kamnika, da je bilo samo

v Tuhinjski dolini požganih 14 vasi in zaselkov.

Skupščina občine Kamnik bo podelila domicil koroškim partizanom ter s tem podprla prizadevanja Slovencev v Avstriji po njihovem enakopravnem sodelovanju pri obravnavi vseh vprašanj Avstrije. Povezovanje Slovencev — borcev in mladine Avstrije in naše domovine, je naša trajna naloga. Hkrati pa je to

programe razvoja v krajevnih skupnostih.

Navajam nekaj podatkov, ki nam potrjujejo naše zaupanje v nadaljnji razvoj občine. **Družbeni bruto produkt se je povečal** od 39 milijard v letu 1966 na 46 milijard in 900 milijonov v l. 1967, v letu 1968 predvidevamo ca. 50 milijard S dinarjev. **Zaposlenost** se od leta 1966 do 1968 ni bistveno spremenila — imamo 7200 za-

Dan narodne noše

S pastirskega praznika na Vel. planini

Ob občinskem prazniku čestitajo vsem občanom:

SKUPŠČINA OBČINE KAMNIK

OBČINSK AKONFERECA ZK in SZDL

OBČINSKI SINDIKALNI SVET

ZDRUŽENJE BORCEV NOV

OBČINSKA KONFERENCA ZMS

in

UREDNIŠKI ODBOR

»KAMNIŠKEGA OBČANA«

Turistično društvo bo letos spet organiziralo dan narodne noše. Ker velja pravilo, da bo dan narodne noše vsako leto prvo nedeljo v septembru, bo torej letos že 1. septembra. Več skupin narodnih noš iz zamejstva, celo iz oddaljene rezijanske doline, je že obljubilo svojo udeležbo, pa tudi Tržačani in Belokranjci bodo spet prišli. Nastopila bo tudi folklorna skupina iz Prekmurja z narodnimi plesi. Ker je to pomembna kamniška prireditev, bodo sestavili organizacijski komite, ki bo pripravil vse potrebno za čimlepšo izvedbo.

priznanje koroškim partizanom, ki so se borili za osvoboditev Jugoslavije in Avstrije.

Vsa leta dosegamo boljše gospodarske rezultate, tudi v letih 1967 in 1968 smo dosegli napredek ter odstranili nekaj dolgotrajnih problemov občanov, sprejeli triletni program za razvoj šolstva, modernizacijo cest in

poslenih občanov. **Povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega občana** je znašal 1966. leta 78.500 S dinarjev, 1967 leta 82.500 S dinarjev, v letu 1968 pa naj bi bil po predvidevanjih od 86.000 do 88.000 S dinarjev. **Narodni dohodek na občana** je bil 1966. leta 738.000 S dinarjev, 1967. l. 813.000

(Nadaljevanje na 2. str.)

U letu 1967 sprejete naloge v celoti uresničujemo

(Nadaljevanje s 1. str.)

S dinarjev, za leto 1968 pa predvidevamo 910.000 S dinarjev.

Usmeritev skupščine v razvoj terciarnih dejavnosti ne kaže pozitivnih rezultatov samo v investicijskih vlaganjih v objekte, temveč tudi v zunanji podobi našega mesta. V letu 1967 smo moderno obnovili 6 trgovskih lokalov, to so: poslovalnica Merkur, Nova moda, poslovalnica na Duplici, poslovalnica Mojca in poslovalnica Kurivo, za kar smo plačali 137 milijonov S dinarjev. K temu moramo dodati še moderno poslovalnico Borovo s približno 40 milijonsko investicijo; v letu 1968 pa so že zgrajeni ali bodo dograjeni in preurejeni naslednji trgovski prostori: poslovalnica v Motniku, poslovalnica v Srednji vasi, Konfekcija Kamnik, Tip-top, poslovalnica v stavbi Graditelja, poslovalnica v novem bloku, to je Pohištvo in Knjigarna; skupno 7 lokalov, ki bodo veljali 157 milijonov S dinarjev.

Ob naštetih trgovskih prostorih moramo omeniti še moderno urejeno trgovino tovarne Šumi iz Ljubljane, ki bo letos urejena in bo veljala 40 milijonov S dinarjev; modernizirali so tudi prodajalno mesa »Križevci«, Zavod za zaposlovanje invalidnih oseb pa urejuje moderni lokal v Kidričevi ulici. V letu 1967 in 1968 smo tako investirali v trgovino 400 N dinarjev, kar vsekakor vpliva na boljšo urejenost naše trgovine, pa tudi na podobo mesta.

Investicije za modernizacijo cest so znašale leta 1966 139 milijonov S dinarjev, leta 1967 220 milijonov, kaže pa, da bomo v letošnjem letu potrošili 343 milijonov. Skupno bomo torej za modernizacijo cest izdali 703 milijone S dinarjev. V letu 1968 bo modernizirana Cankarjeva cesta, modernizirana je Kajuhova cesta, asfaltirali naj bi 4 km Tuhinjske ceste in asfaltirali cesto od žičnice v Kamniško Bistrico, medtem ko je cesta Komenda—Mlaka že modernizirana.

Sredstva, potrebna za tako obsežna dela se oblikujejo iz proračuna občine, združenih sredstev krajevnih skupnosti, občanov in republiškega cestnega sklada.

Investicije v letu 1967 in 1968 za druge komunalne objekte: v dveh letih smo položili 2000 m vodovodnih cevi v mestu, 1500 m vodovodnih cevi pa v krajevnih skupnosti zunaj mesta. Kanalizacijsko omrežje, zgrajeno v letu 1967 in 1968, je dolgo 5450 m; skupno so torej komunalne investicije znašale v teh letih 203 milijone S dinarjev. Sem moramo poleg vodovoda in kanalizacije šteti še ureditev ceste na Duplici in Trškem polju, kar naj bi storili še letos, ureditev naselja v Zapricah in dokončno ureditev kopališča s črpalko ter čistilnimi napravami.

Druge investicije v negospodarske dejavnosti: v letu 1967 smo za te investicije potrošili 135 milijonov, v letu 1968 pa naj bi porabili zanje 149 milijonov S dinarjev, in sicer: obveze za šolo Frana Albrehta in Toma Brejca, dokončanje glasbene šole in telovadnice, dokončanje zdravstvenega doma in manjše adaptacije na šolah v Stranjah in Šmartnem, ki smo jih opravili v lanskem letu. V teh dneh smo pričeli gra-

dit osnovno šolo na Duplici, zato računamo, da jo bomo letos zgradili do prve stopnje. Preuredili bomo otroški vrtec, dokončali pa telovadnico in glasbeno šolo, tako da bosta v septembru že možna glasbeni pouk in pouk telovadbe v novih prostorih.

V letu 1967 in tudi letos smo namenili precejšnja sredstva za urbanizacijo občine, za načrte in urbanistično dokumentacijo. Tako smo lansko leto plačali za načrte, urbanistično dokumentacijo in zizdalne načrte 18,1 milijona S dinarjev, letos pa že 31,2 milijona; za načrte za komunalno urejanje lansko leto nismo imeli stroškov, letos pa smo v ta namen določili 11 milijonov S dinarjev. Skupno so nas ti načrti veljali v obeh letih 60 milijonov S dinarjev. To je brez dvoma velika številka, vsekakor pa utemeljena, ker želimo omogočiti občanom in gospodarskim organizacijam, da bi v letu 1969 lahko hitreje gradili; ker ne bodo imeli težav z zazidalnimi ter drugimi načrti. O zazidalnih načrtih želimo vedno slišati tudi mnenje občanov, zato jim jih tudi vedno javno razgrnemo.

Potrebnost vlaganja sredstev v urbanistično dokumentacijo in zazidalne načrte potrjuje tudi podatek, da je lansko leto ostalo nedograjenih 341 individualnih hiš in da letos gradijo še 103 individualne hiše. Skupno je v gradnji v dveh letih 444 individualnih hiš v naši občini. V istem obdobju pa smo v blokih zgradili le 32 stanovanj, v katero so se občani že vselili, medtem pa so letos dogradili blok Projekt iz Kranja s 54 stanovanji, ki pa še ni vseljiv, ker ni interesentov za nakup stanovanj, niti v gospodarskih organizacijah niti med občani. Podatek brez dvoma potrjuje upravičenost naše skrbi za smotrnost ureditve zazidalnih površin, ker skušamo urejati naše stanovanjske probleme le z individualnimi stanovanjskimi hišami.

Vsekakor pa govori dejstvo, da toliko občanov gradi svoje domove, o velikem standardu in kupni moči občanov. Če računamo, da je povprečna cena stanovanja 8 milijonov, lahko ugotovimo, da smo v letu 1967 in 1968 občani, gospodarske organizacije in banka s kreditnimi sredstvi investirali v stanovanjsko izgradnjo 4 milijarde in 200 milijonov S dinarjev; v komunalne naprave pa le 203 milijone S dinarjev; zato ni čudno, če morajo investitorji v zadnjih treh letih plačevati za ureditev zemljišča, za vodovode, ceste, razsvetljavo večja sredstva, kot pa so jih plačevali investitorji pred tem časom, saj se nam izguba pri gradnji teh naprav iz leta v leto veča.

Da je naše gospodarstvo doseglo lepe uspehe, posebno letos, ko smo kar za 6 odstotkov bolj gospodarili kot v istem obdobju lani, imajo svoje zasluge samoupravni organi, vodstva podjetij in vsi zaposleni. Kljub slabi plačilni zmožnosti gospodarskih organizacij je gospodarstvo investiralo v letu 1967 za 20 odstotkov več kot v letu 1966. Tako je industrija v letu 1967 investirala v razširitev in preureditev objektov 1 milijardo 410 milijonov lastnih sredstev, drugo, t. j. 330 milijonov S dinarjev pa s posojili. Predvide-

vamo, da bomo letos investirali v industrijo 2 milijardi S dinarjev, od tega 1 milijardo in 500 lastnih sredstev ter 500 milijonov posojil. V prvem polletju smo investirali 940 milijonov S dinarjev, lastnih sredstev 720 S dinarjev ter 220 milijonov kreditov.

Navedeni podatki nam le omogočajo prikazati veliko prizadevanost skupščine, samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah, v krajevnih skupnostih in vseh občanov za čim hitrejšo gospodarsko rastjo naše občine in skrb za dvig standarda občanov.

Naša pomembna naloga v prihodnje je: nadaljevanje razvoja trgovine, gostinstva in turizma ter čimvečje uveljavljanje samoupravnega in demokratičnega sistema v gospodarskih organizacijah, delovnih organizacijah in v občini. Svoj delež pri uresničevanju te naloge naj bi dali predvsem: skupščina, odborniki, samoupravni organi, krajevne skupnosti, organizacije socialistične zveze in druge družbenopolitične organizacije. Trdimo lahko, da se naša naloga že uresničuje — zbor delovne skupnosti občine Kamnik intenzivneje rešuje probleme, ki

sodijo v pristojnost tega zbora, sveti krajevnih skupnosti sami sklicujejo zборе volivcev, občani so z referendumom podprli predložene programe, o katerih je 6 mesecev tekla živahna in prizadevna razprava.

Skupščina, družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v naši občini se bodo morali prizadevati, da bodo programi, sprejeti na demokratičen način, uresničeni. Ob letošnjem občinskem prazniku lahko ugotovimo, da so skrb občinske skupščine za hitrejši razvoj terciarnih dejavnosti, za ureditev problemov, ki dolga leta tarejo občane, za dokončanje vseh investicijskih objektov, preden bomo na novo gradili, in sodelovanje vseh občanov v občinski politiki rodili zaželene in vidne rezultate.

Vsem občanom, vsem delovnim organizacijam in družbenopolitičnim organizacijam želimo mnogo uspehov in sodelovanja tudi v prihodnje ter čestitamo k občinskemu prazniku.

Skupščina občine Kamnik
predsednik:
Vinko Gobec

Razpis štipendij za srednje šole

Republiški sekretariat za narodno obrambo SR Slovenije je razpisal štipendije za šolsko leto 1968/69 za šolanje na srednjih šolah (gimnazije, pedagoške gimnazije, tehnične in njim sorodne šole, elektrotehniške, strojne, kemijske, gradbene, geodetske in geološke smeri).

Za štipendije se lahko potegujejo učenci slovenske narodnosti, ki se pogodbeno obvežejo, da bodo po končani srednji šoli vstopili v eno od vojaških akademij, ki si jo bodo sami zbrali. Te akademije so:

1. Vojaška akademija kopenske vojske (pehota, topništvo, oklopne enote, atomsko-biološko-kemična obramba, zveze in prometna služba)
2. Vojaška akademija za protiletalsko obrambo
3. Vojaška pomorska akademija
4. Vojaško-tehniška akademija Visoke tehniške šole kopenske vojske
5. Letalsko-tehniška vojaška akademija
6. Mornariško-tehniška vojaška akademija

Splošni in posebni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kandidati, so bili objavljeni v dnevnem časopisu. Učenci, ki se žele udeležiti natečaja, naj vložijo prošnjo, kolkovano z 0,50 N din pri občinskem upravnem organu za narodno obrambo, kjer dobe tudi predpisane obrazce in vsa druga potrebna pojasnila.

Učenci, ki bodo sprejeti za vojaške štipendiste, bodo prejeli med šolanjem na srednjih šolah naslednje štipendije:

- za I. razred 400,000 N din mesečno
- za II. razred 450,00 N din mesečno
- za III. in IV. razred 500,00 N din mesečno

Razen tega bodo dobili v začetku šolskih let denarno nadomestilo za nabavo šolskih pripomočkov in sicer:

- za prvi razred 250 N din
- za drugi razred 270 N din
- za tretji in četrti razred 300 N din.

Učenci srednjih šol bodo obiskovali šole: gimnazijo v Kamniku, druge srednje šole pa v Ljubljani.

Natečaj traja do 15. avgusta 1968.

Upravni organ
za narodno obrambo

Dan borca v občini

Na dan borca so povsod po kamniški občini počastili spomine padlih borcev in talecev. Zveza borcev je položila vence pred spomenike in spominske plošče borcev NOV in tudi žrtv prve

svetovne vojne. Spominsko ploščo padlih žrtv v Medvedovi ulici so prestavili v parku na vidnejše mesto, ker bodo na mestu nekdanje pošte napravili parkirni prostor.

Odkrita razprava o perečih problemih

29. junija letos je bila v Kamniku 3. seja občinske konference ZK, ki so se je poleg članov občinske konference udeležili tudi sekretarji krajevnih organizacij Zveze komunistov in aktivov ZK v delovnih organizacijah. Namen razprave na tej seji je bil predvsem oceniti dosedanje uspehe v

preosnovi v organizaciji Zveze komunistov in določiti nadaljnje neposredne naloge komunistov v občini.

Bila je zelo živahna in odkrita razprava ter zavzetost za dosledno uresničevanje sprejetih sklepov. Ko so ocenjevali rezultate dose-

danje preosnove organizacije ZK v občini, so ugotovili, da še vedno niso izrabljene vse organizacijske možnosti za boljše delo, tako v občinski kot v krajevnih organizacijah ZK, zlasti kritično pa so ocenili premalo učinkovito delo aktivov ZK v delovnih organizacijah. Menili so, da bo v prihodnje treba hitreje premagovati težnje, da bi se vsebina dela in aktivnosti odvijala le v forumih in organih organizacij ZK. Komunisti se bodo morali močneje vključevati v delo Socialistične zveze in drugih samoupravnih oblik ter jih vsebinsko bogatiti. Večje število komunistov je treba usposobiti in jih pritegniti k prevzemu odgovornejših nalog. Udeleženci sestanka so povedali tudi, kakšne so njihove naloge in naloge ZK v kamniški občini pri odpravljanju nekaterih negativnih pojavov v družbi. Zelo stvarno so opozorili na premalo učinkovito davčno politiko, na zlorabljanje predpisov itd. Nedosledno izvajanje predpisov in dogovorov na področju davčne politike v posameznih občinah omogoča prelivanje znatnih sredstev, ki bi sicer morala pripasti družbi, v žep zasebnih obrtnikov. Prav tako so komunisti opozorili, da je v nekaterih kamniških podjetjih močno razvito tako imenovano dopolnilno delo, to je upravljanje storitev za lastno podjetje v popoldanskem času. Med ljudmi, ki opravljajo dopolnilno delo, je precej vodilnega tehničnega kadra v posameznih podjetjih. Prav tako je v kamniških delovnih organizacijah honorarno zaposlenih 66 ljudi, od tega polovico v administraciji. Ponekod so tudi nerazumljivo visoki razponi v osebnih dohodkih itd. Na seji so poudarili, da pri ocenjevanju teh pojavov ne gre za nikakršen lov na čarovnice, pač pa za to, da bi s temeljito proučitvijo teh problemov z večjo in vsestransko družbeno kontrolo nad izvajanjem predpisov in dogovorjenih političnih stališč, lah-

ko hitreje reševali nekatera pereča vprašanja, kot so zaposlovanje mladih kadrov, pravilna delitev po delu, izpolnjevanje obveznosti do družbe ipd.

V zaključkih, ki so jih sprejeli na seji, je med drugim rečeno: Komunisti v delovnih organizacijah se moramo skupaj z vsemi drugimi odgovornimi samoupravnimi vodstvenimi in drugimi dejavniki zavzeti za neposredno samoupravno aktivnost in delovanje celotnega kolektiva. Pri tem moramo krepiti zlasti vlogo sindikata ter odgovornost vodstvenega kadra. Zavzeti se moramo, da se bodo vsi problemi urejevali na samoupraven način. Ob tem pa je predpogoj, da mora biti kolektiv o vseh bistvenih problemih, ki zadevajo delo in položaj delovne organizacije in odnose v njej, objektivno in tekoče informiran.

Komunisti moramo skrbeti, da bodo vsi važnejši sklepi v kolektivih sprejeti po obširnih razpravah članov kolektiva; le-ta mora torej odločati o vseh pomembnih vprašanjih in ukrepih.

V delovnih organizacijah moramo zahtevati doslednejše uveljavljanje načela nagrajevanja po delu za vse zaposlene. Zavzeti se moramo za stvarnejša in spodbudnejša merila pri nagrajevanju strokovnega in vodstvenega kadra. Skupaj z drugimi dejavniki moramo v samoupravnih organih oceniti realnost razponov in odpraviti vse slabosti. Razprave o vseh teh problemih morajo biti v kolektivih javne.

Na seji konference so izvolili tudi štiri delegate za bližnji kongres ZK Slovenije in jim naročili, naj se temeljito seznajajo z aktualnimi političnimi in družbenimi problemi v občini ter naj o tem razpravljajo na kongresu.

Delegati za VI. kongres ZK Slovenije so: Vinko Gobec, Stane Simšič, Ivan Justinek in Jože Gorjan.

-nc

Lepa proslava krajevnega praznika v Črni nad Kamnikom

Za praznik so zbrali zgodovinski dan 9. julij

Prebivalci tega predela so med zadnjo vojno veliko prispevali k narodnoosvobodilnemu boju n imeli tudi veliko žrtev. Že leta 1941 so prebivalci vseh teh vasi začeli nasprotovati nemškemu zavojevalcu.

Za svoj krajevni praznik so Črnani izbrali zgodovinski dan 9. julij, slavnostno sejo v počastitev praznika pa so letos imeli v šoli Gozd že v nedeljo, 7. julija. Na seji je o slavnih borbenih dneh spregovoril predsednik sveta krajevnega skupnosti Črna tovariš Adolf Žagar in med drugim poudaril, zakaj so prav ta dan posvetili svojemu prazniku. Povedal je, da so bili med prvimi organizatorji odpora proti okupatorju tovariši Jože Vider, Franc Podstudenšek-Rok in Jože Brlec. Odpor se je v teh krajih širil, domačini so ga podpirali, podpirali so partizane. Za to so zvedeli Nemci, ki so imeli postojanke v Kamniku, Stranjah in Gornjem gradu. Partizani so kaznovali za izdajalsko delo dva izdajalca iz rudnika in enega Nemca, ki je raziskoval partizansko dejavnost. Da bi Nemci ustrašovali ljudi, so 9. julija 1942 v bližini rudnika postrelili 51 talcev, med njimi 31 domačinov. V spomin na to grozodejstvo nas vedno spominjata s cvetjem okrašen grob in edene najlepših ter najskrbnejše negovanih spomenikov v naši občini pod vasico Potok v Črni. Sledilo je še naslednje nasilje nad vaščani: 15. avgusta so Nemci izselili 12 družin z Gozda in 16 družin iz Črne. Moški so namreč še

Spomin padlim žrtvam so udeleženci slavnostne seje ponadalje odhajali v partizane. Častili z enominutnim molkom.

V nadaljevanju se je predsednik sveta krajevnega skupnosti še poudaril dejavnost sveta in vseh občanov v prizadevanju za izboljšanje življenjskih razmer ljudi v tem hribovitem predelu. Popravili in izboljšali so veliko cest in potov, pred kratkim cesto v Kališe, s sodelovanjem vaščanov, rudnika, krajevnega samoprispevka in občinske skupščine so asfaltirali cesto od Stahovice do rudnika ter pred kratkim dogradili na Gozdu lep, nov, potrebam primeren gasilski dom. Predsednik je dejal, da jih v prihodnosti čakajo še prepotrebna dela v vaških potih, pri obnovi nekaterih mostov in dokončna elektrifikacija najoddaljenejših zaselkov.

Po slavnosti seji je predstavnik sveta krajevnega skupnosti, domačih družbenopolitičnih organizacij in goste — predstavnike občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij, občinske gasilske zveze iz Kamnika in vse občine povabil na svečano otvoritev novega gasilskega doma na Gozdu.

Slovesnosti so med drugimi gosti in številnimi občani udeležili predsednik občinske skupščine Vinko Gobec, sekretar občinskega komiteja ZK Jože Šteh, podpredsednik obč. konference SZDL Vinko Dobnikar, direktor rudnika kaolina Gregor Irt, predsednik občinske gasilske zveze Janez Pregled, poveljnik Jože Brlec ter tajnik zveze Anton Vivoda.

Ob odprtju gasilskega doma je predsednik KS tov. Žagar prebral finančno poročilo o gradnji doma in po besedah predsednika in poveljnika občinske zveze, s katerimi sta oba zaželela, da bi dom koristno služil pomoči vaščanom ob elementarnih nesrečah, ki naj bi jih bilo kar najmanj, pozval predsednika občinske skupščine Vinka Gobca, da je dom izročil svojemu namenu. Ta je ob slovesnosti priporočil gasilskemu društvu, naj mu gasilski dom služi tudi kot prostor za vzgojo novega gasilskega naraščaja.

Svečanost je izredno lepo uspela, zato je treba pohvaliti tudi vodstvo, učiteljstvo in učence osnovne šole iz Stranj in moški pevski zbor DPD Svoboda iz Kamniške Bistrice, ki so s svojim sporedom svečan trenutek še popestrili, saj je nekdo izmed domačinov dejal, da je bila na Gozdu po vojni prva res lepa kulturna prireditev. K slovesnosti je ob koncu sodila še preizkušnja gasilske motorke, s katero so gasilci prikazali hitro pripravljenost posredovati ob nesreči.

Krajevni skupnosti Črna in gasilskemu društvu Gozd moramo samo čestitati.

V. D.

Potomci naših rojakov iz Amerike so navdušili Kamničane

Kot smo napovedali v prejšnji številki našega lista, je v ponedeljek, 24. junija, prispel v Kamnik mladinski pevski zbor krožka št. 2 Slovenske narodne podporne jednote iz Clevelanda v Združenih državah Amerike. 22 mladih pevcev z dirigentko Cilko Valenčičevo je prispelo v Kamnik po uspehih koncertnih nastopih v Ilirski Bistrici in Sežani. Mladi pevci so bili izredno veseli sprejema v našem mestu. Mladinski pevski zbor iz osemletke Toma Brejca v Kamniku pod vodstvom dirigenta Mihelčiča jim je v dvorani s pesmijo zaželel prijetno bivanje med nami.

Iz grl mladih gostov je v nabito polni dvorani zazvenela pesem Slovenec sem. Koncertni program je obsegal pisan spored slovenskih narodnih in ponarodelih ter ameriških narodnih pesmi. Mladi pevci so se res potrudili, da bi v jeziku svojih prednikov, ki so za vedno ostali v Ameriki, ki so prek oceana ponesli slovensko besedo in pesem, zapeli Kje so tiste stezice, Moj očka ima konjčka dva, Na levo tri, na des-

notri idr. Težko je opisati navdušenje v dvorani, ko sta Bebi Vadenal in Josef Valenčič, oba v narodnih nošah, doživeto zapela Al' me boš kaj rada imela. Dvorana je dolgo odmevala v sproščenem aplavzu, nastopajoči pa so se morali znova in znova vračati na oder. V drugem delu koncerta so vsi pevci oblekli narodne noše in med drugim zaplesali tudi slovensko polko in ameriško četvorko.

Po koncertu, ki je trajal skoraj 2 uri, so predstavniki Slovenske izseljenke matic in občinskega sveta kulturnoprosvetnih organizacij v Kamniku izročili mladim gostom in njihovi dirigentki prisrčna darila in spominke. Dekleta so dobila pisane slamnate cekarje, na katerih so bile pripete kamniške majolike, fantje pa slamničke. Oder je bil zasut s šopi cvetja, dirigentka Valenčičeva pa se je vsa ginjena zahvaljevala za izredno tople sprejem, kakršnega doslej še niso doživeli v Sloveniji. S solznimi očmi je napovedala še eno pesem v slovo.

-e

Gospodarjenje v Sivilanitu in tovarni usnja

Zbor delovnih skupnosti občinske skupščine je po svoji ustaljeni praksi, čeprav tokrat številčno nekoliko okrnjen, dal na dnevni red svoje seje dvojce sorodnih kolektivov: tekstilno tovarno Sivilanit in tovarno usnja. Odborniki zbora delovnih skupnosti so dobili podrobne analize o gospodarjenju v obeh kolektivih v lanskem letu.

Iz podatkov, ki so jih pojasnjevali tudi navzoči predstavniki tovarne Sivilanit, je moč razbrati, da je kolektiv lansko poslovno leto zelo ugodno zaključil in da so člani kolektiva uspeli poiskati notranje rezerve ter znižati zaloge materiala. S tako prihranki obratnimi sredstvi so lahko kreditirali kupce svojih izdelkov. Posebno pozornost pa je kolektiv Sivilanita posvetil modernizaciji svoje proizvodnje, saj pričakujejo, da bo do konca letošnjega leta več kot polovica proizvodnje stekla preko najbolj sodobnih avtomatskih strojev. Pripravljajo pa se tudi na izdelavo pletenega frotirja, ki ga doslej v Jugoslaviji še nihče ne izdeluje. Skrat-

ka, kolektiv se uspešno prilagaja zahtevam tržišča. V lanskem letu so v Sivilanitu izvozili za 300 tisoč ameriških dolarjev, v glavnem vse na konvertibilna področja. Samo od januarja pa do konca maja letos so izvozili preko 40 vagonov blaga v Severno Evropo, Kanado in drugam.

V razpravi so odborniki znova opozorili na problem, na katerega kolektiv Sivilanita že dlje časa opozarja, to je na sistem razdeljevanja deviznih sredstev. Kolektiv Sivilanita dobi namreč za 1 dolar vrednosti za izvoženo blago le 75 centov za nabavo surovin in strojev. Že lansko leto je to podjetje sprožilo pred ustavnim sodiščem spor, vendar doslej to vprašanje še ni bilo premaknjeno z mrtve točke. Neenakopravnost glede delitve deviznih sredstev je zlasti nerazumljiva, če povemo, da nekatera tekstilna podjetja dobijo za en izvoženi dolar kar 13 dolarjev deviznih sredstev za uvoz. Zato je v tem primeru težko govoriti v enakih startnih osnovah. Občinska skupščina je zato sklenila obvestiti

gospodarsko zbornico in republiko skupščino o tem problemu in prek teh organov zahtevati čimprejšnjo ureditev deviznega sistema.

Podjetje Sivilanit kaže v primerjavi z drugimi tekstilnimi podjetji v Sloveniji zelo ugodne rezultate. Odborniki občinskega zbora delovnih skupnosti so dobili zelo nazorno prikazane rezultate gospodarjenja v obliki diagramov, na katerih se črta, ki označuje posamezne elemente gospodarjenja v Sivilanitu, dviga znatno nad republikim povprečjem v bombanži industriji. K takim rezultatom je Sivilanitu izredno pripomogla usmeritev na izvoz in uspešno prilagajanje zahtevam tržišča. Zbor delovnih skupnosti je menil, da bodo morali v tem letu še bolj kot doslej posvečati pozornost nadaljevanju prizadevnosti strokovnega kadra, ki naj za svoj prispevek k rezultatom gospodarjenja dobi res ustrezen delež ustvarjenega dohodka.

Ko je zbor delovnih skupnosti obravnaval gospodarjenje v tovarni usnja, je ugotovil, da se je gospodarski položaj v letoš-

njih petih mesecih nasproti lanskim znatno popravil. Lani je bila tovarna usnja v precejšnjih gospodarskih težavah. Na znižanje celotnega dohodka sta precej vplivala sproščen uvoz usnja in premajhna prilagojenost proizvodnje zahtevam trga. Zato se je nakopičilo precej zalogo usnja in kolektivu ostala za poslovanje le minimalna sredstva. Znižati so morali tudi osebne dohodke, ki so lani znašali povprečno 814 N dinarjev. Z novo organizacijo dela in hitrejšim prilagajanjem zahtevam tržišča se je kolektiv tovarne usnja v letošnjem letu močneje vključil v reformna prizadevanja. Celotni dohodek se je v letošnjih prvih 4 mesecih povečal za 34 %. Blaga pa so izvozili že skoraj toliko kot lani vse leto. Za 30 % so zmanjšali tudi zaloge gotovih izdelkov. Posebno pozornost posvečajo v tovarni usnja zaposlovanju novih strokovnjakov. V letošnjem letu bodo zaposlili 5 pripravnikov z dokončano fakulteto. Večjo skrb pa bodo po mnenju zbora delovnih skupnosti morali v tovarni usnja posvetiti modernizaciji proizvodnje, da bi lahko uspešno konkurirali na tržišču. s.

Živinorejsko-kmetijska razstava

Na posvetovanju o razvoju živinoreje na območju Kamnika in Domžal, ki so se ga udeležili predstavniki Agrokombinata, obrata Kooperacije in govedoreje iz Ljubljane ter predstavniki kmetijskega zavoda Slovenije, so predlagali, naj bi oktobra letos zaradi pozitivne živinorejske in kmetijske proizvodnje organizirali živinorejsko-kmetijsko razstavo.

Ta razstava naj bi prikazala dosežanje uspehe na področju uvažanja novih pasem na kamniško-domžalskem območju. Prav tako pa bi razstava prikazala re-

zultate zasebne in družbene kmetijske proizvodnje, uspehe na področju kooperacijskih odnosov itd.

Občinski konferenci Socialistične zveze Kamnika in Domžal sta predlagali, naj bi bilo v času razstave tudi posvetovanje o nadaljnjem razvoju družbenega kot zasebnega kmetijstva na Kamniškem in Domžalskem. Na tem posvetovanju naj bi zlasti poudarili pomen hitrejšega razvoja in pospeševanja kooperacijskega sodelovanja med družbenim in zasebnim sektorjem. -c

Biba sprejema goste

Nekdanje planšarsko posestvo Biba na Menini je bilo zadnji dve leti puščeno in prazno. Hlevi so ostali prazni, stanovanjski prostori so bili izropani, šipe na oknih pobite.

Zdaj se je Agrokombinat Emona, ki je naslednik nekdanjega planšarskega posestva, odločil, da bo stavbo rešil propada. Planinsko društvo Emona, ki mu načeluje agilni sekretar podjetja Ferdo Cigale, je začelo preurejati prostore v planinsko zavetišče. Tako bo dom na Bibi postal spet priljubljena in privlačna planinska postojanka, tembolj, ker se je mogoče z avtomobilom pripeljati skoraj do zgradbe.

Kako bodo preuredili dom? Zdaj je gostinska soba s petimi mizami še vedno glavni prostor. V njej je velika krušna peč, v kateri so več let pekli kruh za delavce, ki so gradili cesto. Ko bo Občan dotiskan, pa bo prvi hlev že preurejen v prostorno jedilnico, kjer bo prostora tudi za 50 gostov. Iz jedilnice bodo vodile stopnice v podstrežje, ki ga preurejajo v spalnice. V podstrežnih prostorih nad sedanjo gostinsko sobo pa so že štiri postelje z jogi blazinami. Poskrbeli bodo tudi za zaprte garaže, da bodo na varnem vozila tistih gostov, ki nameravajo dlje časa ostati na Menini. Štirje pro-

storni prazni hlevi so na voljo za take potrebe, le del dovoza bodo morali urediti.

Ob nedeljah je že zdaj na Menini toliko gostov, da imata oskrbnik Ludvik Krošelj in žena Marta polne roke dela.

Zadnjič je oskrbnik pripomnil: »Samo en gost je prišel z družino, pa so bili vsi prostori polni.« Izletniki so se začudili. »No«, je pojasnil tov. Krošelj, »to je bil prvi povojni oskrbnik Jože Jeglič z ženo, 16 otroki ter številnimi vnuki. Vseh skupaj jih je bilo točno 30. Praznovali so družinski praznik.«

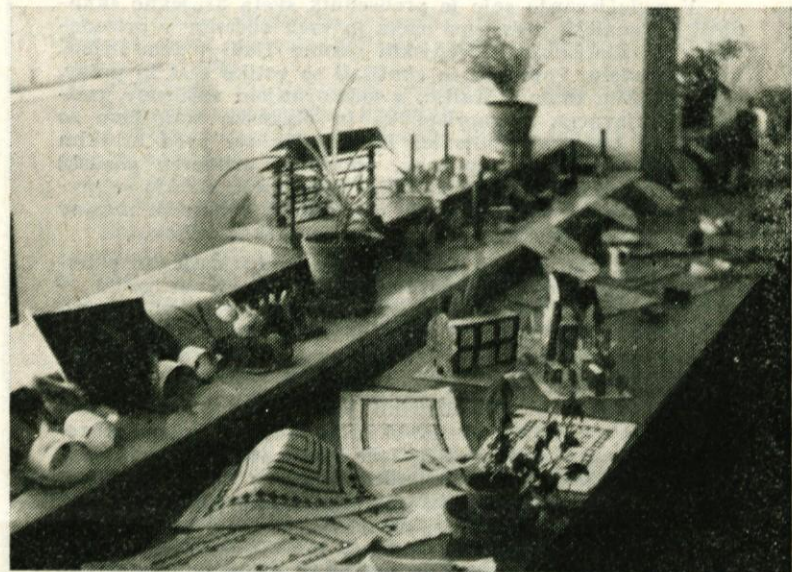
Dober rod borovnic

Kamniški trg je bil letos dobro založen z borovnicami. Prinašali so jih polne koše s kopenske strani, največ pa iz Palovč. Najprej so jih prodajali po 300 din liter, h koncu, ko jih je zmanjkovalo, pa že po 400 dinarjev. Marljivi mladi nabiralki so precej povečali svoje prihranke v hranilnikih. Ena od pridnih mladih nabiralk je nabrala in prodala za 30.000 starih dinarjev borovnic.

Razstava pismenih, likovnih ter tehničnih izdelkov

V posebni osnovni šoli na Homcu je bila od 23. do vključno 29. junija odprta razstava pismenih, likovnih in tehničnih izdelkov. V prvem nadstropju šole so bili na hodniku lepo razporejeni pismeni in likovni izdelki vseh razredov. Obiskovalci se niso mogli načuditi ličnosti in praktičnosti razstavljenih predmetov. Na razstavi so obiskovalci lahko

Posebno zanimanje pri obiskovalcih pa je vzbudila razstava tehničnih izdelkov. Tu smo lahko videli lepo izrezljane in poslikane otroške stolčke, velik klopotec, mlin na veter, semafor in celo vesoljsko raketo, lepe in taržije, knjige, ki so jih učenci sami vezali, razne strojčke za rezanje, ki so jih učenci sami izdelali itd.

Razstava pismenih, in likovnih ter tehničnih izdelkov

sledili prvim začetkom in najosnovnejšemu znanju, pa vse do že praktičnega izdelanega predmeta. Tudi pismeni izdelki učencev vseh razredov so pričali, da so tudi ti učenci sposobni napraviti lep spis, lepo risbo. Veznine, prti za mizo, razni okrasni predmeti so privlačevali obiskovalce, ki niso varčevali s pohvalo. Zanimivi so bili izdelki prvošolcev, ki so se učili prvih prijemov, prav tako kot izdelki osmošolcev, ki so poslali na razstavo že grafične izdelke.

Skratka, letošnja razstava pismenih, likovnih in tehničnih izdelkov na posebni osnovni šoli na Homcu je zelo lepo uspela, obenem pa je tudi jasno pokazala, da se da tudi s težko učljivimi otroki z veliko prizadevnostjo in požrtvovalnostjo marsikaj doseči. Razstava je potrdila in opravičila dosedanja obstoj šole in poudarila potrebo po nadaljnjem življenju zavoda. Šola na Homcu tako upravičeno pričakuje vso podporo obeh občinskih skupščin, družbenopolitičnih organizacij in podjetij. N. V.

1. julija ukinjen potniški promet na kamniški progi

Skupščina občine Kamnik je na svoji seji 27. junija obravnavala več pomembnih zadev, med katerimi velja omeniti zlasti poslovanje na železniški progi Ljubljana-Kamnik v času od februarja do konca junija letos, vodnogospodarsko problematiko na območju občine in davčno politiko.

Odborniki občinske skupščine so bili seznanjeni z rezultati poslovanja na železniški progi Ljubljana-Kamnik, ki jih je posredovala posebna komisija, imenovana pri občinskih skupščinah Domžale in Kamnik. Ugotovitve te komisije so bile, da tovarni promet presega predvideni promet na železniški postaji Kamnik, na postajah Domžale in Jarše pa zaostaja, da je potniški promet neretabilen, saj znaša povprečna mesečna izguba, ki jo mora plačevati kamniška občina 1,5 milijona starih dinarjev. Komisija je predlagala železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana, naj prevzame vso odgovornost za tovarni promet, saj so letošnji štirje meseci pokazali, da je omenjeni promet rentabilen. Komisija je tudi predlagala obema skupščinama, naj razpravljata o perspektivi potniškega prometa na tej progi. Odborniki občinske skupščine so po temeljiti razpravi, v kateri so ugotovili, da se število potnikov, kljub ugodnostim na potniških vlakih, v tem obdobju ni povečalo in se je zato izguba iz meseca v mesec večala. Zato so sklenili, naj bi s 1. julijem letos ukinili potniški promet na tej progi.

Občinski skupščini Domžale in Kamnik sta v začetku letošnjega februarja, ko je republiški izvršni svet odredil nadaljnje plačevanje izgube na tej progi, sklenili z ZTP Ljubljana pogodbo do konca junija, po kateri sta obe skupščini plačevali izgubo v potniškem prometu. Ta je znašala v petih mesecih 7 milijonov 600 tisoč S dinarjev. Ker se kljub vsem prizadevanjem in ugodnostim, cena mesečne vozovnice je bila 60 N dinarjev, medtem ko je na avtobusih 145 N dinarjev, število potnikov na vlakih v tem času ni povečalo, so se odborniki skupščine odločili za ukinitve potniškega prometa in to predlagali tudi domžalski občinski občinski skupščini. Seveda je imela občinska skupščina pred oči dejstvo, da šolska mladina zaradi ukinitve vlakov ne bi smela biti prizadeta. Zato so se dogovorili s podjetjem Ljubljana transport, ki bo skupno z republiško izobraževalno skupnostjo omogočil dijakom in študentom v jeseni 45 odstotni popust na redne cene vozovnic. To pomeni, da bo cena mesečne vozovnice za študente in dijake le za 19,5 dinarja višja od sedanje cene na železnici.

Ker je tovarni promet rentabilen, se je občinska skupščina odločila podaljšati pogodbo o tovarnem prometu z železniškim transportnim podjetjem do konca leta, s tem da bo železniško transportno podjetje zmanjšalo dostavnino tistim podjetjem, ki so v štirih mesecih presegli plan prevoza po železnici. Za druga podjetja pa bo obračunalo ZTP ob zaključku leta. Pri obračunu je treba upoštevati razne tehnološke in objektivne vzroke, zaradi katerih so morala nekatera podjetja zmanjšati prevoz po železnici. Zanimiv je podatek, da so se kamniška podjetja v začetku februarja letos obvezala, da bodo v obdobju od februarja do maja prevozila 1332 vagonov blaga, medtem pa so to obveznost presegla skoraj za 30 %; v tem času je bilo namreč prepelanih 1729 vagonov blaga. Odborniki skupščine so odločno podprli tudi stališče izvršnega sveta republiške skupščine do vprašanja ukinjanja lokalnih železniških prog. Menijo namreč, da je treba to problematiko enakopravno obravnavati in da ni mogoče poudarjati nikakršnemu izsiljevanju s katere koli strani.

Zelo živahna je bila tudi razprava o vodnogospodarski problematiki na območju občine Kamnik in o dejavnosti vodne skupnosti Ljubljana-Sava, ki opravlja naloge na področju vodnega gospodarstva v naši občini. Seje sta se udeležila tudi predsednik republiškega vodnega sklada in direktor vodne skupnosti Ljubljana-Sava. Odborniki so se ustavili predvsem ob vprašanju, koliko od zbranih sredstev na našem področju pri gospodarskih organizacijah je bilo dejansko vloženo v vodnogospodarska dela na področju občine. V letih od 1963 do 1967 so predpisani vodni prispevki gospodarskih organizacij znašali 284,9 milijona S dinarjev. Vrednost opravljenih del pri urejanju hudournikov, potokov, jezov itd. pa je v temu ob-

dobju znašala 219,3 milijona S dinarjev. Torej so v tem obdobju gospodarske organizacije naše občine vplačale prek 65 milijonov S dinarjev več, kot pa je bilo opravljenih del. Prav zato se je občinska skupščina soglasno zavzela, da je treba v letošnjem letu kot tudi v prihodnjih letih vložiti večja sredstva v urejanje hudournikov, rek in potokov na področju občine, zlasti pa v Mostah, kjer je treba hudournik Pšato in razbremenilnik temeljito očistiti, saj so nedavne poplave pokazale, da je na tem področju še marsikaj treba urediti. Občinska skupščina meni, da bi moral vodni sklad SRS zagotoviti pravičnejšo delitev, ki naj bi bila v skladu s potrebami kot tudi z vplačanimi sredstvi za vzdrževanje in urejanje vodnega gospodarstva. Občinski skupščini je treba dati večje možnosti pri sestavi načrtov za vodnogospodarska dela ter pregled nad uporabo teh sredstev. Prav tako je treba organizirati vodnogospodarsko inšpekcijo, katere naloga naj bi bila nadzor nad izvajanjem vseh vodnogospodarskih del, dati soglasja in naloge za odpravo pomanjkljivosti in podobno.

Za letošnje leto je predvideno, da bo na voljo za urejanje vodnogospodarskih problemov v naši občini 49 milijonov dinarjev. Občinska skupščina je priporočila, naj bi vodna skupnost na področju Kamniške Bistrice pospešeno urejevala probleme, dalje daje občinska skupščina vso podporo vodni skupnosti, ki naj področje Pšate kompleksno uredi, in naj se sredstva za urejanje vodnogospodarskih problemov povečujejo, ne na račun povečanega prispevka, pač pa na račun večjega števila plačnikov. Svet za komunalne zadeve pri občinski skupščini bo napravil program oziroma vrstni red del,

ki naj bi jih opravili v letošnjem letu.

Tretje vprašanje, ki mu je občinska skupščina posvetila precejšnjo pozornost, je vprašanje davčne politike na območju občine Kamnik. V zadnjem času je namreč med občani, zlasti med obrtniki, precej razprav okrog uvedbe poslovnih knjig, ki jih morajo na podlagi republiškega zakona in občinskega odloka voditi zasebni obrtniki. Republiška skupščina je namreč priporočila, naj bi v letu 1968 vse zasebne obrtnike, ne glede na dejavnost oziroma stroko, obdavčili po dejanskem dohodku, če so dosegli v preteklem letu čisti dohodek, ki je odjemna osnova, večji kot 15 tisoč N dinarjev.

Zato je bila za vse take obrtnike tudi z zakonom predpisana obveza, da morajo voditi štiri poslovne knjige.

V zadnjem času se je pojavila težnja posameznih obrtnikov po sporazumnem dogovarjanju o prispevnih osnovah kot ga poznajo v domžalski občini. Taki sporazumi so v nasprotju z vsemi priporočili republiških predstavnikov in upravnih organov ter z medobčinskimi odgovori o oblikovanju davčne politike do zasebnikov. Dosedanje razprave so pokazale, da obrtniki zahtevajo enoten in stalen davčni sistem ter odpravo šušmarstva. To pa bo mogoče le na ta način, da bodo vsi obrtniki obdavčeni po dejanskem dohodku in čimmanj na osnovi pavšalnih ocen. Tako bodo onemogočene vsakršne špekulacije in izmikanje obveznostim posameznikov. Zato je občinska skupščina ponovno soglasala, da je potrebno upoštevati republiška priporočila in medobčinske dogovore ter sklepe o vodenju poslovnih dokumentacije zasebnih obrtnikov ter dosledno izvajati vsa določila o vodenju poslovnih knjig.

-lj

STE ŽE BILI PRI MEJAŠU?

Kadar se vozite po strmih serpentinah s kamniške ali pa štajerske strani na 902 metra visoki prelaz Črničec, se ustavite za hip. Pustite, da se avtomobilski motor po naporni vožnji navkreber malo ohladi ob svežem vetru, ki vedno

po malem pihlja čez Črničec. Stopite k spomeniku in počastite spomin na dogodek 16. junija 1942, ko so borci kamniškega bataljona uničili eno izmed prvih okupatorjevih postojank na Gorenjskem in Štajerskem. V tej borbi je padel partizan Rudi Pirš iz Radomelj. Samo nekaj korakov od spomenika je gostilna pri Mejašu in gostilničarka Neža Pikl vam rada pove, kako je bilo tisti dan.

Nemški policisti so se vgnezdili na Črničcu 1. septembra 1941. Prisilili so me, da sem jim kuhala. Usodnega dne je bilo popoldne pri obedu 35 policistov. Ob 5. uri popoldne se je začel napad. Pritisk partizanov je bil tako silen, da so se verjeli vdali, ko jih je nekaj padlo. Partizani so jim pobrali orožje, municijo in opremo. Štiri dni kasneje — 20. junija — so se okupatorji vrnili. Požgali so mi hišo in me odpeljali v Auschwitz. Komaj živa sem se vrnila iz proslule mučilnice. Z mojem Jernejem sva leta 1949 postavila barako s točilnico, v novi hiši pa smo odprli gostilno v juniju 1952, ob 10-letnici uničenja sovražne postojanke.

»Zakaj se gostilni pravi pri Mejašu?«

»Tik pri hiši na vzhodni strani teče bivša kranjsko-štajerska meja, ki je tudi danes meja med kamniško in moziško občino. Zato smo tu mejaši. Seveda je naša gostilna na kamniški strani. Svoji čas so tudi rekli pri Grenčarju, kar naj bi bilo od granice — meja.«

»Imate mnogo gostov?«

»Kot vidite, je na Črničcu in okrog malo hiš. Tu je cestarski dom, ki ga imata ljubljanski in celjski cestni odbor za oddih svojih članov. Navezani smo predvsem na mimoidoče goste. Zima je za nas mrtva sezona. Le malo avtomobilov prevozi Črničec, ko je debel sneg, čeprav cesto čistijo, saj je po njej redna avtobusna zveza.

Na Črničcu je tudi avtobusno postajališče. Avtomobilist, ustavi se kdaj pa kdaj na Črničcu. Vdihni globoko sveži zrak med smrekovimi gozdovi in občuduj prelep razgled na planine. Tam so vasi Kališe, Savinja peč — partizanski kraji so to z junaškim ljudstvom, ki je mnogo pretrpelo v vojni.

Gostilničarka Neža Pikl obuja spomine

Delo sindikalnih organizacij v naši občini po VI. kongresu

V času pred VI. kongresom sindikatov Jugoslavije, ki je bil med 26. in 29. junijem in sta se ga udeležila naša delegata Slavko Bergant iz Stola in Janez Maleš iz rudnika kaolina, so člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta Kamnik z delegatoma obiskali več sindikalnih podružnic in se udeležili sej izvršnih odborov. Na sejah so sodelovali v razpravah, delegata sta se ob tem tudi spoznala s perečo problematiko gospodarskih organizacij in delom sindikalnih podružnic. Med drugimi so obiskali rudnik kaolina Črna, Stol, tovarno usnja, Svit, tovarno kovanega orodja Šmarča, Titan in Svilanit. Navedli bomo nekaj osrednjih perečih vprašanj, o katerih so govorili na sejah.

V rudniku kaolina so ostro kritizirali vprašanja tržišča in uvoza kaolina iz inozemstva (Češke) po dumpinških cenah (prodaja pod proizvodno ceno). Zelo stvarno so ocenili dejstvo, da ima uvoznik namen prizadeti domače proizvajalce kaolina, jim z nižjo ceno usodno škodovati pri nadaljnjih prizadevanjih za modernizacijo, kasneje pa, ko s svojo proizvodnjo ne bi bili kos domačemu tržišču, dvigniti ceno svojemu kaolinu. Tedaj pa bomo kritizirali domače rudnike z očitki, zakaj jih nismo modernizirali in postali konkurenčni tujemu proizvajalcu. Rudnik je v letih od 1959 do 1967 vložil v raziskave na Selih blizu milijardo S din, od tega okoli 700 milijonov lastnih sredstev, ostali denar pa sta prispevali v obliki posojil občina in

republika. »Ali naj nadaljnja raziskovalna dela in razširjenje rudnika sedaj ustavimo?« »Zakaj«, pravijo, »smo toliko prispevali za raziskave in odprtje nove jame, če kaolina ne bomo mogli prodati na tržišču!« Vprašujejo se, ali je prišlo pred podpisom pogodbe o uvozu kaolina na odgovornem forumu do razgovora s predstavniki rudnikov kaolina. Izvršni odbor sindikalne podružnice je sklenil, da bo na skupno sejo sindikata in delavskega sveta rudnika poklical predstavnika republiškega sindikalnega sveta in izvršnega sveta SRS. (Zanimivo je, da je leta 1933 ali 1934, letnica ni točno ugotovljena, neki slovenski časopis napadel dumpinški uvoz kaolina iz inozemstva.)

V Stolu so na seji izvršnega odbora sindikalne podružnice, na katero so povabili zdravniško obratno ambulante tov. Suštarjevo, s posebnim posluhom obravnavali zdravstveno preventivno in zdravljenje delavcev, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih. Na podlagi pripomb zdravnice, ki izredno dobro pozna zahtevnost na delovnih mestih in socialno ter zdravstveno stanje delavcev in njihovih družin, so na seji izbrali 40 delavcev, ki jim bo izvršni odbor sindikata iz sindikalne blagajne prispeval k stroškom preživetja na dopustu v skupnem znesku okrog milijona S dinarjev (posamezniki bodo dobili okrog 25.000 S dinarjev). Pri izbiri so prvenstveno upoštevali zdravstveno in socialno stanje delavca, (številna družina), dolgo-

letno zaposlitev v podjetju, pozabili pa tudi niso upokojujencev z nižjimi pokojninami. Govorili so tudi o delavcih, ki jim bo gospodarska organizacija s približno tremi milijoni S dinarjev priskočila na pomoč pri preživljanju dopustov. Teh je skupaj 30, so pa po večini iz oddelka za površinsko obdelavo povišstva (nitrolakirnica) in iz furnirnice.

Skrb za delavca glede na njegovo zdravstveno stanje in dejanja s tem v zvezi, jemljejo v tej sindikalni podružnici in gospodarski organizaciji za ekonomsko posebno utemeljen ukrep.

Med drugim so razpravljali na svoji seji še o medsebojnih odnosih in delitvi osebnih dohodkov na podlagi ocen analitske in medicinske službe.

V sindikalni podružnici tovarni usnja so posvetili pozornost predvsem vlogi sindikata v podjetju in se zaustavili pri organiziranosti izvršnega odbora in njegovega dela. Predlagali so, naj bi bili člani sindikata na poljuden način in sproti obveščeni o uspehih gospodarjenja v podjetju, tako da bi mogli z utemeljenimi predlogi prispevati k njegovemu izboljšanju. Govorili so tudi o delu kadrovske komisije, nadaljnjem razvoju tovarne, utrjevanju samoupravljanja in medsebojnih odnosih. Na seji je bil navzoč tudi direktor tovarne in je spodbudil izvršni odbor k še boljšemu delu ter podkrepil njegove težnje za tesnejše sodelovanje s samoupravnimi organi.

V Svitu je izvršni odbor obravnaval poročilo o proizvodnji v prvih štirih mesecih 1968. leta in sklenil, da jo bo moral v prihodnje redneje spremljati, razpravljal je o novo nabavljenih avtomatih, ki jih še niso vključili v pogon, o osebnih dohodkih, rednejšem sestajanju izvršnega odbora sindikata in o obveščenosti članstva. Sklenili so, da bodo imeli v naslednjem obdobju sestanke po obratih, na katerih bodo obravnavali tekočo problematiko. Izvršni odbor bodo povečali z nekaj novimi odborniki.

V tovarni kovanega orodja podpira sindikat težnjo samoupravnega organa in vodstva k večji usmeritvi k proizvodnji odkovkov v sodelovanju z drugimi podjetji, ker posebno sekir čedalje manj prodajo. Sindikat se zaveda teškega položaja, v katerem trenutno je podjetje, vendar kažejo vsa prizadevanja, da se bo stanje izboljšalo, ob tem pa kritizirajo članek v dnevnem časopisu, ki jim ob samo črnem opisovanju položaja več škoduje kot koristi ob pogodbemem dogovarjanju s poslovnimi partnerji. Za izboljšanje poslovanja in prodaje so v dogovorih z več podjetji v Sloveniji, pa tudi zunaj nje, in se že kažejo prvi boljši rezultati.

Tudi v izvršni odbor sindikata TKO bodo sprejeli še nekaj članov.

Na razširjeni seji izvršnega odbora sindikalne podružnice v Svilanitu, na katero so povabili odgovorne ljudi strokovnih služb, so

V zvezi z obveznostmi občanov do družbene skupnosti, zlasti tistih, ki samostojno opravljajo obrtne in druge gospodarske dejavnosti v občini, je bilo precej napisanega in govorjenega. Na raznih sestankih strokovnih služb v gorenjski regiji in Sloveniji, na zborih volivcev v občini Kamnik in na skupščini, ko so odborniki sprejeli odlok o prispevkih in davkih občanov, so bile o tem vprašanju živahne razprave. Glede na nekatere nejasnosti v zvezi z davčno politiko naj ta sestavek posreduje mnenje skupščine o tem problemu.

a) V preteklosti je bilo mogoče s pavšalnim obdavčenjem subjektivno ocenjevati in določati pavšale; večina obrtnikov si je tudi lahko pridobila status storitvenih obrtnikov, čeprav so le-ti serijsko izdelovali določene predmete. Na ta račun je bilo vedno dovolj pripomb in pritožb, kako nekateri ne bogatijo na račun svojega dela, temveč na račun nepravilno določenih obveznosti do družbene skupnosti.

Na številnih posvetih o zasebnem delu s privatnimi sredstvi za proizvodnjo je bilo poudarjeno, da je zlasti potrebno:

- to delo podpirati, ker zasebna proizvodnja na sedanji stopnji družbenega razvoja nujno dopolnjuje serijsko industrijsko proizvodnjo;
- podpreti vse tiste, ki so se zavezali za enakopraven položaj zasebnega proizvajalca z družbenim proizvajalcem ob enakih obveznostih;
- ločiti po stopnjah prispevka in davka uslužnostno obrt od proizvodnje ter s tem spodbujati razvoj prepotrebne uslužnostne obrti;
- okrepiti učinkovitost strokovne kontrole nad oblikovanjem dohodka, ki ne izvira iz dela, temveč je rezultat raznih špekulacij;
- naj ima zasebni obrt prijavljeno v občini, kjer živi z družino;
- ponovno razpravljati zlasti o censusu 5 zaposlenih pri avtomobilskih prevoznikih kakor tudi o vprašanju tonaže zasebnih tovornih prevoznih sredstev, ki je sedaj pravzaprav neomejena;
- regionalno izravnati in vsklajevati stopnje prispevkov in davkov v vseh zasebnih dejavnostih;
- regionalno določati proizvodne okolišče za kmetijske dejavnosti itd.

Vse takšne in podobne razprave na občinskih in republiških forumih so povzročile, da je republiška skupščina prepustila določitev načina obdavčitve po pavšalni letni osnovi ali po dejanskem dohodku.

Republiška skupščina je priporočila, naj se vsi zasebni obrtniki, ne glede na dejavnosti oziroma stroko, obdavčijo po dejanskem dohodku, če so dosegli v preteklem letu višji čisti dohodek kot 1 milijon 500 tisoč S din, ki je odmerena osnova. Ob tem so za vse take obrtnike predpisali tudi, da morajo obvezno voditi štiri poslovne knjige.

Vse avtomobilske prevoznike in vse gostilničarje pa zakon obvezuje, da morajo voditi knjigo prometa, iz katerega bo mogoče pravilno zajeti obveznost do prometnega davka. Občinska skupščina je sprejela odlok, da bodo obrtniki vseh dejavnosti in strok, ki so v preteklem

Dosledno spoštovanje predpisov

letu dosegli osnovo nad 1.500.000 S din, ali pa je moč predvidevati, da bodo ta dohodek dosegli letos, obdavčeni po dejanskem dohodku. Na podlagi tega odloka in določil republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov je služba za dohodek izdala vsem zavezanecem, ki izpolnjujejo zakonske pogoje, odločbo o obveznem vodenju poslovnih knjig.

Tako je služba za dohodek izdala odločbe o obveznem vodenju štirih poslovnih knjig 134 obrtnikom, samo knjige prometa pa mora voditi 8 gostilničarjev in 12 avtomobilskih prevoznikov.

Merilo za določitev obveznega vodenja poslovnih knjig je bila odmerena osnova v letu 1967, določena po pavšalni osnovi ali po dejanskem dohodku za preteklo leto. Precej pripomb je bilo, ali ustreza odmerena osnova ali bi morala biti višja kot 1.500.000 S dinarjev. Strinjamo se, da so ta vprašanja upravičena, vendar je osnova za letošnje leto že odmerjena.

O merilih, po katerih smo določili obveznike za vodenje poslovnih knjig in o njihovem številu, je na seji, dne 13. marca 1968, razpravljala tudi svet za družbeni načrt in finance in sklade, da je potrebno določila zakona upoštevati v celoti. Za takšno rešitev in predloge so se zaveze vse skupščine v SR Sloveniji.

b) Gospodarska zbornica je v dogovoru z občinsko skupščino pripravila 2. aprila 1968 posvetovanje z gostinci in vsemi obrtniki, na katerem so govorili o problematiki obrtništva, med drugim pa tudi o davčni politiki. Zasebni gostilničarji so z razumevanjem sprejeli odločitev o novem načinu obdavčenja, prav tako pa tudi obveznost o vodenju poslovnih knjig. Predstavniki zbornice in občinske skupščine so gostilničarjem pojasnili nov način odmerjanja družbenih obveznosti, ki zagotavlja stvarno odmero. Seveda pa je že v juniju prišlo do spremembe plačevanja zveznega prometnega davka, prav tako pa pričakujemo, da bo skupščina določila, da od avgusta 1968 dalje prometnega davka ne bodo odvajali od cene, temveč od prodane količine alkoholnih in drugih pijač.

Več negotovanja glede vodenja poslovnih knjig so izrazili drugi obrtniki, ki so menili, da je census 1.500.000 S dinarjev prenizek. Vsekakor pa tehtnih in stvarnih predlogov ni bilo. Vsi obrtniki so zahtevali enotnost in stalen davčni sistem ter odpravo šušmarstva. O tem problemu je skupščina razpravljala ter odločno sklenila z inšpekcijskimi službami nastopiti proti vsem, ki opravljajo dela brez obrtnih dovoljenj, v zaščito rednih obrtnikov. Poostren je nadzor nad izdajanjem dovoljenj za opravljanje tako imenovanih dopolnilnih dejavnosti itd. Zaradi tega so pripombe obrtnikov v skupščini našle polno podporo.

ostro kritizirali devizni sistem, ki ustvarja neenake pogoje gospodarjenja v gospodarskih organizacijah tekstilne industrije. Obsojali so postopek ustavnega sodišča, pri katerem so Svilanit, Metka iz Celja in tekstilna tovarna iz Prebolda že septembra 1967. l. vložili tožbo zaradi nepravilnega deviznega režima in kršitve ustavnega načela, ki pravi, da morajo imeti vse gospodarske organizacije enake pogoje za delo in dosego dohodka. Do danes zadeva kljub njihovim opominom še ni urejena in prizadeti še niso dobili odgovora. Dalje pravijo, da je nevzdržno, ker je preteklo že več kot pol leta, pa devizni režim za tekstilno industrijo za l. 1968 še ni sprejet. Nepravilnosti iz lanskega leta se vlečejo še v letošnjem letu.

Vodstvo tovarne je predlagalo skupno sejo delavskega sveta in izvršnega odbora sindikata, na katero bodo povabili odgovornega predstavnika republiškega odbora sindikata industrije in s tem vključili v urejanje perečega vprašanja deviznega režima tudi republiški sindikalni svet.

Na seji so obravnavali še problematiko, ki se ob podaljšanju delovne dobe kaže tudi v kadroviški strukturi zaposlenih v njihovi delovni organizaciji. Niso se strinjali z uvajanjem novega delovnega časa, saj glede tega še nimamo urejenih pogojev; kako bo s prehrano, menze za delavce niso urejene, kako bo s prehrano družine in njenimi stroški, če se bo vsak član družine hranil dru-

gje, kako bo z šoloobveznimi otroki, ko imajo šole pouk v dveh izmenih, kako bo z varstvom otrok?

Naslov našega prispevka pravi, kaj bodo delali sindikati v obdobju po VI. kongresu. Problematika, ki je v kratkem zapisana na sejah sindikalnih podružnic, že kaže, kaj bodo morali sindikati delati. Razpravljati bodo morali predvsem o rasti proizvodnje v okviru našega samoupravnega sistema, o utrjevanju samouprave, delitvi dohodka, medsebojnih odnosih, življenjski ravni delovnih ljudi in nešteti drugih aktualnih vprašanj, kajti le s tem bodo sindikati našli svojo pravo vlogo.

Vse naloge jasno postavlja pred sindikate VI. kongres sindikatov Jugoslavije in jih s svojimi resolucijami posreduje vsemu članstvu (glej prilogo Delavske enotnosti).

V. D.

Kmetijsko-živinorejska razstava

Občini Domžale in Kamnik bosta ob sodelovanju z Agrokombinatom iz Ljubljane, Kmetijskim zavodom v Ljubljani ter Kmetijskim inštitutom v Ljubljani organizirali v mesecu oktobru kmetijsko-živinorejsko razstavo v Grobljah pri Domžalah. Ob tej priliki bo v Grobljah tudi razgovor o stanju in vlogi kmetijstva v gospodarski reformi.

Razstava bo prikazala uspehe, ki so jih dosegli v zadnjih letih v kmetijstvu na Domžalskem in

BREZ PRAHU

Stranske kamniške ulice in ceste so polili v začetku julija s protiprašnim oljem, ki se je ob hudi suši res obnesel in je zaviral prah ves čas, dokler je trajala pripeka.

KAMNIŠKI TRG

Kamničani so dobro preskrbljeni s sadjem. Mimo tega, da ga je na izbiro v trgovinah s sadjem in zelenjavo, ga pripeljejo na pretek še prodajalci z goriških Brd. V torek in soboto, ko je v Kamniku tržen dan, jih je že kar preveč, prihajajo pa tudi med tednom. Najdeš jih pred vhodi v skoro sleherno tovarno, pred združenim skladiščem v Medvedovi ulici, na Kidričevi cesti in v parku. Tudi povrtnino pripeljejo, zlasti kumare, stročji fižol in paradižnike. Okoliški pridelovalci pripeljejo

cele vozove novega krompirja. Kot zanimivost primerjamo cene krompirja. 2. julija: na trgu 90 do 100 din, pri Kočni v trgovini na Kidričevi cesti 130, predpakiran v samopostrežni trgovini 150, pri Prehrani v Medvedovi ulici 181 din.

NA VRSTI JE GLAVNI JEZ

Jez na Bistrici pod železnim mostom je končno prišel na vrsto, da mu bodo temeljito popravili desno obrežje. Nizko stanje vode je omogočilo začetna dela. Upamo, da bodo srečno dokončali obrambo obrežja in glavni jez.

ODPORNOST LJUDJE

Prebivalci Novega trga so odporni ljudje, ker jih doslej še ni ugonobil smrad, ki se v vročini stopnjuje iz odplak iz klavnice. Prepričani smo, da bi se z nekaterimi ukrepi ta nevarnost lahko zmanjšala. Mimo tega morajo ves dan poslušati nenavaden ropot, ki ga povzročajo razmajane mostnice na lesenem mostu čez Bistrico. Mostnice že šesto leto služijo svojemu namenu. Ob velikem prometu jih je nekaj že dotrajalo, pri mnogih pa so popustili žebli in pod kolesi vozila udarjajo ob podlogo. Ponoči je ta ropot toliko hujši in prebivalci okrog tovarne usnja se upravičeno pritožujejo. Tudi tu smo pozabili na načelo, da je vsako javno napravo treba vzdrževati in sproti popravljati okvare.

o prispevkih in davkih občanov

c) Republiški sekretariat je sklical posvetovanje načelnikov in vodij služb za dohodke, na katerem so razčlenjevali različne probleme s terena, glede na davčno politiko. Sklepi vseh posvetovanj s predstavniki občin so bili, da je potrebno predpise o vodenju poslovne dokumentacije zasebnih obrtnikov v celoti upoštevati, upoštevati pa tudi vsa določila o vodenju poslovnih knjig.

Nekateri obrtniki v občini protestirajo proti zahtevi po vodenju poslovnih knjig s tem, da obljubljajo v tem primeru vrniti dovoljenja za opravljanje obrtne dejavnosti. Vzrok temu je prav gotovo v tem, da se je skupščina občine Domžale začela sporazumno dogovarjati o prispevnih osnovah z obrtniki na svojem področju. Navedeni sporazum je v nasprotju z vsemi priporočili republiških predstavniških in upravnih organov ter z medobčinskimi dogovori o davčni politiki do zasebnikov. Temeljni in republiški zakon vsekakor dopušča, da se pod določenimi pogoji, ki jih predpiše občinska skupščina z odlokom, sklene sporazum o osnovi oziroma znesku prispevka. V razgovoru s predstavniki domžalske občine smo ugotovili, da spričo številnih obrtnikov, saj jih je prek 700, ne morejo že v letošnjem letu urediti vodenja poslovnih knjig, zato so se odločili za sporazumno določanje odmernih osnov pri 50 odstotkih obrtnikov, druga polovica obrtnikov pa mora obvezno voditi knjige že v letošnjem letu. V prihodnjem letu bodo vsi domžalski obrtniki morali sprejeti to obveznost. Jasno nam mora biti, da vodenje knjig brez finančnega nadzora resnično ne predstavlja tistega, k čemur so težili obrtniki in družba, to je enakopravni položaj vseh zasebnih obrtnikov do družbene skupnosti.

Za občino Kamnik je razvrstitev zavezancev po kategorijah obdavčitve sledeča: po dejanskem dohodku z obveznim vodenjem poslovnih knjig — 159 obrtnikov, po dejanskem dohodku brez obveznega vodenja poslovnih knjig — 81 obrtnikov, po pavšalni letni osnovi — 35 obrtnikov, po pavšalnem letnem znesku — 116 obrtnikov, skupaj 391 obrtnikov.

Po dejanskem dohodku z obveznim vodenjem poslovnih knjig so obdavčeni zavezanci po že znanih in navedenih merilih v odloku o prispevkih in davkih občanov občine Kamnik.

Vsi proizvodni obrtniki, ki delajo za potrebe delovnih organizacij, z manjšim čistim dohodkom, kot je 1.500.000 S din letno, pa plačujejo prispevek po dejanskem dohodku brez obveznega vodenja poslovnih knjig.

Po pavšalni letni osnovi so obremenjeni storitveni obrtniki z manjšim dohodkom.

Po pavšalnem letnem znesku pa zavezanci, ki opravljajo obrt kot vzporedno ali postransko dejavnost ali pa samo občasno.

Skupščina občine Kamnik je na svoji zadnji seji, dne 27. junija, zaradi številnih težav, ki jih imajo strokovne službe, obravnavala problematiko davčne politike do samostojnega opravljanja obrtnih in drugih dejavnosti v občini ter soglasno sklenila, da je obvezno dosledno spoštovati vse predpise o prispevkih in davkih občanov občine Kamnik in širših družbenopolitičnih skupnosti.

Za tiste obrtnike, ki bi zaradi tega odpovedali obrtno dejavnost in se preselili v drugo občino, smo v dogovoru, da jim občine, kjer bi se želeli prijaviti, ne bodo izdale odprih dovoljenj.

Menim da protest pri večini obrtnikov proti vodenju knjig ni nič drugega kot bojazen pred realnimi obveznostmi do družbene skupnosti. V celoti pa soglašam, da bo nujno potrebno vodenje knjig v prihodnjem letu poenostaviti in da za leto 1969 razpravljamo o odmerni osnovi, ki naj bi se zvišala. Na ta način bi glavni zahtevi zasebnih obrtnikov v prihodnjem letu morali upoštevati.

Skupščina občine Kamnik je soglasno sklenila dosledno spoštovati predpise o prispevkih in davkih občanov iz razlogov:

1. vodenje poslovnih knjig omogoča enakopraven položaj vseh obrtnikov med seboj;
2. omogoča enakopraven položaj vseh obrtnikov v odnosu do družbenopolitičnih skupnosti;
3. nemogoča so subjektivna merila pri določanju pavšalnih davčnih osnov ter davčnih obveznosti in
4. z evidenco in ugotavljanjem dohodka se delno izravnavajo obveznosti zasebnih obrtnikov z obveznostmi v družbenem sektorju.

Menim, da bodo v letu 1969 morale vse občine temeljiteje spoštovati enotna priporočila in določila republiške skupščine, tako da ne bo v Sloveniji v 60 občinah 60 različnih davčnih sistemov, čeprav sem prepričan, da ni potrebe po nikakršnih načelnih spremembah davčne politike, temveč da gre le za to, naj v občinah strokovne službe in vsi odgovorni dejavniki dosledno spoštujejo vse predpise, ki obstajajo na davčnem področju.

Ugotavljam tudi, da so vrsto predlogov in priporočil, ki so jih občine predlagale, že sprejeli, prepričan pa sem, da bo zvezna skupščina še letos sprejela nekatere predloge in tako usklajevala enakopraven položaj vseh obrtnikov, ne le v Sloveniji, pač pa tudi v Jugoslaviji.

Predsednik skupščine občine
Kamnik

Vinko Gobec

Spomini Maistrovih borcev (II.)

Pred 50 leti, ko je razpadla Avstro-Ogrska, je vse vršalo po naši deželi. Takrat je bila prilika, da bi se mali narodi rešili večstoletnega suženjstva: Slovenci, Hrvati in Srbi smo se odločili za združitev v skupno državo Jugoslavijo. Posebno čast za nas, Kamničane, je, da je bil ravno naš rojak Rudolf Maister, rojen na Sutni, junak, ki je s svojimi borci osvobodil Maribor, Slovenj Gradec, Dravsko dolino in je bil zato povišan v generala. Prišel je tudi na Koroško in zasedel Velikovec. Ta okraj je bil takrat še skoraj čisto slovenski, le v trgih in večjih vaseh je živelo nekaj priseljenih Nemcev, večinoma uradnikov, ki so po končani vojni zbežali v Celovec in druga mesta. Takrat sem bil učitelj enorazredne šole v Gorenčah — občina Rude, to je ob skrajni slovenski etnični meji. To šolo smo že novembra 1918. leta preuredili v slovensko šolo; potrebne knjige so nam prinašali kurirji na konjih iz Velikovca, med njim eden najboljših, poročnik Franjo Malgaj, Maistrov odjutan.

Za nadzornika šol sta bila imenovana učitelja Košir in Mencin, ki sta izdajala poseben šolski list Mladi rod. Žal to ni dolgo trajalo. Nemci v sosednji Laboški dolini so se začeli braniti, novo ustanovljeni Volkswehr je začel napadati naše obmejne stražarje ter orožnike in pričele so se praske ob meji, ki so terjale tudi človeške žrtve. V takih razmerah otroci niso mogli obiskovati šol; začel se je nered. Konec februarja so se naše oblasti umaknile na desni breg Drave, v začetku majnika pa do črte Dravograd — Slovenj Gradec. Na tej črti smo se ustalili, ob koncu majnika 1919 pa je prihitela na pomoč mlada jugoslovanska vojska, ki se je zgrinjala z vseh strani, iz Dravograda, z Jezerskega, čez Ljubelj ter Koren in zasedla vse kraje, kjer so bivali Slovenci s Celovcem vred. Mirovna pogodba v Parizu pa je določila za Koroško plebiscit ali ljudsko glasovanje, ki je bilo velika prevara za koroške Slovence, ker nismo imeli dovolj zavednih in korajžnih mož, da bi z bojem obdržali,

kar smo si priborili in kar je bilo naše.

Marsikateri dom ob obronkih Savinjske planine pa je med drugo svetovno vojno nudil našim partizanom varno zavetje in pomoč, čeprav je tudi do tod že segel nemški vpliv. Dobri sosedski odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo v današnjem času so nacistične precej ukrotile in rešile naše ljudi zaničevanja in poniževanja, ker lahko povsod brez skrbi govorijo slovensko. Z nadaljnjim poglobljanjem kulturnih in gospodarskih stikov med obema državama pa, upamo, bo narodna mržnja med sosednimi narodi popolnoma zamrla.

Priporočam, da bi kamniška občina navezala prijateljske stike z občino Bistrico—Pliberk—Blato, da bi s kulturnim sodelovanjem in spoznavanjem poglobili vezi, k so že od nekdaj povezovali naše mesto z najsevernejšim predelom naše domovine, saj nekaj znanih kamniških imen izvira s Koroške: dr. Alojzij Kraut iz Bistrice je bil celo kamniški župan, nadučitelj Horvat je bil doma iz Roža, družina Šnabel izvira iz Zhomca, Ravtar iz Brda, dr. Kordaš iz Temenice, Čebulj iz Smihela, Sadjak iz Globasnice itd.

Čebulj Jernej, Kamnik

Pozivu generala Maistra smo se v ljubljanski šentpetrski kasarni odzvali skoraj vsi. Oblikoval se je prvi polk koroških borcev pod vodstvom kapetana Martinčiča.

Tako smo konec oktobra oziroma v začetku novembra 1918. leta s slovenskimi trobojnicami na kapa odpotovali na Koroško. Kot se spominjam, smo se srečali z Avstrijci na Brncah, blizu Sentjakoba v Rožu. Takoj, ko so nas Avstrijci zaznali, so udarili po nas in nas tolkli do jutra, zatem pa je iz Beljaka prišel poseben bataljon Avstrijcev, ki so nas z artilerijo prisilili, da smo se vdali. Kot ujetnik sem prišel v taborniške v Špital na Dravi, od koder sem ušel. Vendar so me kmalu drugič ujeli in me spet zaprli blizu Špitala. Neko noč sem se s pomočjo tovarišev spustil iz prvega nadstropja in jo nato mahnil po cesti proti Beljaku. Kmalu so prišli za menoj tudi drugi. Prispele smo v Brnce, kjer so nas v neki hiši nahranili. Zjutraj sem se na lokomotivi pripeljal skozi karavanški predor v Podrožico. To je bilo januarja 1919. Komandant Martinčič mi je dal dva dni dopusta, potem sem se spet vrnil na Koroško. Še večkrat smo se udarili z Avstrijci, tako blizu Celovca kot proti Štajerski.

Nikdar ne bom pozabil, kako zavzeti smo bili, da bi bila naša Koroška v celoti priključena k Sloveniji. Žal pa med nekaterimi oficirji ni bilo pravega navdušenja. Marsikdaj so se raje poskrili, kot da bi prevzeli vodstvo svojih enot. Zato je marsikateri borec padel po nepotrebnem.

Miha Zrimšek, Kamnik

Zanimiva zbirka lovskih trofej

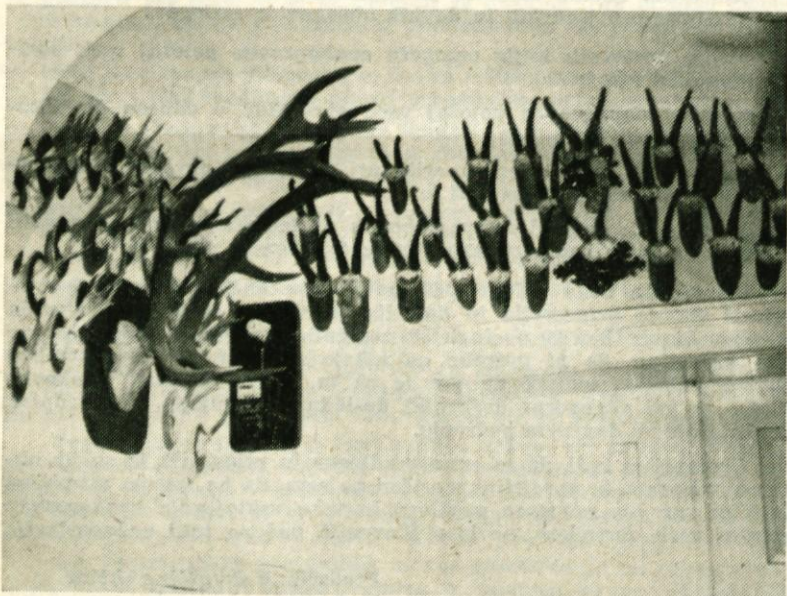

Ciril Vremšak z odlikovano gamsovo trofejo

Malokdo ve, da je bil naš meščan Ciril Vremšak, dolgoletni pečovodja Lire, v mladosti stra-

sten zbiralec lovskih trofej. Čeprav sam nikoli ni bil lovec, je pokupil vse, kar je mogel doseči. Tako je skromni zbirki, ki jo je začel njegov oče — lovec, dodal zbirko lovskega zakupnika v Bistrici, kamniškega trgovca Jerneja Kemperla, in še več drugih trofej. Zdaj šteje njegov lovski muzej 180 trofej. Največ je srnjakovih rogov, 45 gamsovih in 5 jelenovih. Rogovi damjaka in sibirskega losa pa so največji okras zbirke. Med gamsovimi rogovi je posebno znamenit in znan primer, ki je bil na lovskih razstavah v Berlinu in Zagrebu leta 1937 odlikovan s srebrno in bronasto kolajno. Njegova vrednost je predvsem v razponu rogov. To lovsko trofejo je osvojil 12. novembra 1916 Jernej Kemperle v Kamniški Bistrici, eden najboljših lovcev, kar jih je bilo v naših krajih.

Lovske trofeje izpolnjujejo vse zidove predsobe v Vremškovi hiši. Ta lepa zbirka bi slej ko prej sodila v kak lovski muzej.

Del zbirke lovskih trofej v predsobi

Obvestilo!

Občane obveščamo, naj ne naslanjajo koles ob stene mestnih hiš, ker so s tem dela očitna škoda. Shranjujejo naj jih v kolesarnicah, ki so opremljene z betonskimi podstavki. Prislanjanje koles ob stene hiš je kaznivo, in bodo kršilec po enkratnem opominu odvzeli kolesa.

Za shranjevanje koles so določena sledeča mesta:

- Medvedova ulica — pri Elektrotehni;
- Tomšičeva ulica — ob skladišču »Kočne«
- Trg talcev;
- ulica med občino in novo konfekcijsko trgovino;
- Prešernova ulica — ob banki za stavbo trgovine Občala — Ljubljana transport;
- Titov trg ob Delikatesi;
- pred Glasbeno šolo;
- Kidričeva ulica — pri cerkvi ob Maistrovi hiši;
- Sadnikarjeva ulica;
- pri gasilskem domu.

● ZGODOVINSKE DROBTINE

Razkopali so temelje dveh hiš

Ko so na levem bregu Nevljice ob železnem mostu izkopali globok jarek za kanalizacijo vzhodnega dela Maistrove ulice, so zadeli tudi na temelje stare Bečeve in Šafarjeve hiše. Tako smo lahko videli, kje sta hiši stali. Ob povodnji leta 1892 je voda odnesla kanal, ki je dovajal vodo k Bečevemu mlinu. Del tega kanala je ohranjen ob mostu pod cestiščem. Štiri metre od mlina — sedanje hiše št. 1 v Novem trgu, je stala po povodnji poškodovana Bečeva hiša. To je občina odkupila in jo dala podreti, da je pridobila prostor za cestišče. Bečevi pa so nad mlinom sezidali nove stanovanj-

ske prostore. Kakor dokazujejo vhodna vrata v mlin, je bilo takrat cestišče skoro za cel meter nižje. Bečeva in Šafarjeva hiša sta stiskali ulico v manj kot tri metre ozek prehod. Ko so Bečeva hišo podrl, je ostala kot prometna ovira samo še Šafarjeva hiša. Zadnji lastnik Šafarjeve hiše Ludvik Pirnat je leta 1925 hišo podrl, takratni liberalni občinski odbor pa je izdal nerazumljivo dovoljenje, da si »njihov človek« spet lahko postavi hišo na istem mestu in v njej odpre gostilno. Med okupacijo so hišo podrl, ker so avtobusi komaj zvozili skozi ozki prehod.

Nejasnosti pri kamniškem grbu

V predstavljanju kamniškega grba vlada že dolgo prava zmeda. Pravzaprav niti ne bi smeli reči zmeda, pač pa ustaljena napaka, ki se nenehno ponavlja. Pa vendar bi bilo enkrat potrebno temeljito prerešeti zadevo z grbom in utrditi njegovo obliko in podobo. Ta oblika bi morala biti potem obvezna za vse, ki bi risali ali upodabljali kamniški grb. Grb ni frizura lepega dekleta, ki jo lahko poljubno spreminjaš po modnih kapricah in fantaziji oblikovalca. Grb je zgodovinsko pričevanje, simbol mesta, njegovo geslo, njegov ponos.

Da bomo pravilno zagrabili stvar, pogledimo najprej v zgodovino!

Ze ustanovitelj kamniškega muzeja Josip Niko Sadnikar je leta 1933 opozoril na nedosledno predstavljanje kamniškega grba in pokazal na njegovo najstarejšo obliko, ki je upodobljena na 117×90 cm veliki reliefni kamniti plošči. Ta plošča je bila nazadnje vzdana v veži sedanjega poštnega poslopja na trgu, zdaj pa jo čuvajo v muzeju in jo bodo

najbrž vzdali v veži prvega nadstropja. Na plošči so v plitvem reliefu ohranjeni štirje grbi: nemški, avstrijski, kamniški in grb Kranjske. Grbi so vklesani v obliki, kakor jo je bil določil cesar Friderik III., ki je leta 1463 popravil kranjski grb. Heraldika ali grboslovje je znanost, ki raziskuje nastanek in pomen grbov. Pridržani avstrijski heraldik, l. 1919 umrl grof dr. Gaston Pettenega, je bil večkrat v Kamniku. Bil je avstrijski »Wappen herold« — tolmač grbov. O kamniškem grbu je trdil, da je moral biti svojčas, najbrž proti koncu 15. stoletja, vzdan nad vhodom mestnih vrat. V srednjem veku in še pozneje so tudi graščaki vzdavali svoje grbe nad vhodnimi vrati. Ko so podrli mestno obzidje, je bila plošča vzdana na pročelju mestne hiše, od leta 1882 pa v poslopju meščanske korporacije — sedanji pošti.

Kamniški grb je gotovo izklesan po kakem starejšem vzorcu in je brez dvoma izviren. Klesar ga je napravil pravilno, tako kot ga je videl. Ta grb kaže središčita

kamnita vrata mestnega obzidja, v odprtini vrat pa zaščitnico mesta sv. Marijo, v dolgi do tal segajoči halji in z rokami, sklenjenimi k molitvi. Vhod v mesto ču-

Grb mesta Kamnika z ustaljenim napačnim položajem

vata dva zmaja s prepletenima repoma, obrnjena pa sta na desno in levo. Heraldično na desni strani, ali če gledamo sliko, na naši levi strani, je ob podboju vrat nekako v sredini šesterokraka zvezda, heraldično na levi strani, ali na naši desni, pa je prvi krajec meseca, torej s polkrogom, odprtim proti vratom.

Imamo pa še starejši primerek kamniškega grba, kot je tisti, ki je upodobljen na kamniti plošči. To je pečat na listini z dne 29. junija 1393, ki ga hrani Državni arhiv Slovenije. Na tem najstarejšem znanem pečatu mesta Kamnika (glej njegovo sliko v II. Kamniškem zborniku, 1956, stran 74), sta zvezda in mesec zamenjana, to se pravi, da je mesec na heraldično desni strani ali na gledalčevi levi strani, zvezda pa na nasprotni strani. Čeprav je to najstarejša upodobitev mestnega kamniškega grba, bi vseeno trdili, da je upodobitev napačna, glede na položaj zvezde in meseca in da je edino pravilna na že ome-

(Nadaljevanje na 10. str.)

OB 25-LETNICI ŠLANDROVE BRIGADE

Kot smo poročali v prejšnji številki, bo 8. septembra letos v Motniku veliko partizansko slavlje. Tu se bodo ob 25-letnici ustanovitve proslavljene Šlandrove brigade zbrali preživeli borci, aktivisti, občani in mladina, da bi proslavili ta pomemben jubilej iz naše revolucionarne zgodovine.

6. avgusta 1943 so se na Šipku nad Blagovico zbrali vsi trije bataljoni Kamniško-zasavskega odreda in se oblikovali v prvo štajersko-Šlandrovo brigado. Ob ustanovitvi je brigada štela prek 300 s puškami oboroženih borcev in je imela na voljo 12 mitraljezov, vanjo pa je bilo vključenih še okoli 400 neoboroženih mladincev.

Tistih dni, pred 25. leti, se eden izmed udeležencev ustavnega zbora Franc Avbelj-Lojko iz Domžal spominja takole:

V prvih dnev avgusta 1943 so se pomikale z Gorenjske, Štajerske in iz moravske doline dolge kolone partizanov v hribovje nad Blagovico. Kamniško-zasavski in Savinjski bataljon sta v teh dneh dobila ukaz, naj se zbereta na Šipku. Prihajali so drug za drugim in v noči od 5. na 6. avgust se je v gosto zaraščenem pogorju Šipka nekaj nad vasjo Gaborje naš Savinjski bataljon, pridružil drugima dvema.

V prvem jutranjem svitu 6. avgusta so se izpod šotorov pokazali skoraj sami znani partizanski obrazi. Z nekaterimi borci se nismo videli že več mesecev, zato smo si krepko stisnili roke in hoteli zvedeti, kaj vse smo med tem doživeli.

Srečanje vseh treh bataljonov se nam je zdelo zavito v skrivnost, saj je bil zbor tolikega števila partizanov zares dokaj nenavaden dogodek, posebnost, ker se vsi trije bataljoni niso sešli že od pozne zime 1943. Funkcionarji nam niso povedali, zakaj smo se zbrali, mi pa smo bili vajeni molčati in ne spraševati, kadar je šlo za kakšno akcijo in tako smo pač po svoje ugibali, zakaj smo tu. Nekateri so menili, da bomo šli napadati žandarmerijsko postajo v Blagovici, drugi pa, da bomo odšli na Dolenjsko ipd.

Obetal se nam je lep sončen dan in v taborišču je vladal vsakdanji mir, ki smo ga bili vajeni. Patrulje so prihajale in odhajale, nekateri borci so čistili orožje, drugi so pregledovali svojo opremo. Ko smo videli, koliko nas je, smo bili ponosni in samozavestni, saj smo vedeli, da sovražnika ne bo v našo bližino. Košate visoke jelke in smreke skoraj niso prepuščale sočnih žarkov in nekateri novinci, ki so bili med nami šele nekaj dni, so kar začudeno gledali urejenost, ki so jo v taborišču čutili na vsakem koraku. Sredi dopoldneva se je izza bližnjega parobka slišala melodija Kosec koso brusiti, ki so jo pele starejše partizanke in borbena pesem je ustvarila v nas boljše razpoloženje.

Opoldne je dežurni taborišča sklical zbor bataljonov in nato so dolge kolone borcev prihajale h kotlom na kosilo, ki je bilo ta dan posebno obilno in okusno. Po kosilu smo začeli urejati vsak svoj vod in komandirji smo pregledali orožje in opremo.

Na južni strani taborišča za robom so se funkcionarji sestali na krajši posvet. Med njimi so bili tovariši Simom, Ciril, Marok, Kranjc idr.; sami stari in prekaljeni borci, komandanti in komisarji.

Medtem smo končali preglede in večina starih borcev in bork se je pridružilo novincem, ki so prav po svoje zborovali po skupinah. Nekateri so nas radovedno opazovali in marsikomu se je videlo, da bi se rad spustil v pogovor z nami. Pristopili smo h skupinam in že čez nekaj trenutkov smo si kot stari, dobri tovariši pripovedovali svoje dogodivščine. Sredi živahnih in živahnih pogovorov nas je prekinil dežurni, ki je zapovedal zbor vseh bataljonov; razen stražarjev in zased smo se morali zbrati vsi. Trdno smo bili prepričani, da se bo zgodilo nekaj zelo pomembnega.

Ko smo stali, urejeni v vrstah, smo uprli oči v prihajajoče štabne funkcionarje in pred nas je stopil Mitja Ribičič-Ciril. V krajšem govoru nam je pojasnil namen tega zbora in nas seznanil z ukazom glavnega štaba: iz treh doslej zelo močnih samostojnih bataljonov Kamniško-zasavskega odreda bomo ustanovili na Štajerskem novo trdno enoto narodno-osvobodilne vojske-prvo štajersko brigado Slavka Šlandra. Poudaril je, da v teh pogojih lahko le večje vojaške enote napadajo sovražne postojanke. Iz prebranega ukaza smo zvedeli tudi, da je imenovan za komandanta nove brigade Janko Sekirnik-Simon, za komisarja pa Mitja Ribičič-Ciril. Po krajših govorih, ki so jih imeli še nekateri drugi voditelji, smo slavnostno prisegli. Obljubili smo svojemu narodu, da se bomo neustrašno, če bo treba tudi do smrti borili proti sovražniku in dočim izdajalcem za svobodo. Prisegi je sledil naš pozdrav: smrt fašizmu, svoboda narodu!

Slavnostni del ustanovitve brigade je bil končan in v komandah čet in bataljonov so novo postavljeni tovariši prevzeli svoje dolžnosti. Sonce je zahajalo za Šipkom in ko smo se razhajali, se je že temnilo. V nas, novih članih in borcih, pa so bile nove svetle in jasne naloge: v prihodnje še hrabre v boj za svobodo.

Zbor in ustanovitev brigade sta pustila v vseh nas neizbrisane vtise in ko smo se nato v dolgih vijugastih kolonah podali na pot proti dolini na nove položaje, je v nas kar gorla želja, da bi se spopadli s sovražniki.

Franc Avbelj-Lojko

Nejasnosti pri kamniškem grbu

(Nadaljevanje iz 9. str.)
njeni kamniti plošči. Dopustiti moramo namreč verjetnosti, da je grborez (graver) izdolbel grb na kovinskem pečatniku pozitivno, to je tako, kot ga je videl, namesto narobe. Odtis pozitivnega vreznega pečatnika pa nam odtisne zvezdo in mesec na zamenjani, heraldično napačni strani.

Kakor pri tem prvem pečatu, ki je za celo stoletje starejši od lika na kamniti plošči, se je kasneje ta napaka zaradi nepazljivosti in nevednosti graverjev širila in postala splošno v navadi. Zaščitnico mesta sv. Marjeta pa je kasneje zamenjala iz kamniške legende o zakleti Veroniki vzeta bajeslovna deklica, popolnoma razgaljena, z razpletenimi lasmi in s krono na glavi, od pasu navzdol pa spremenjena v kačo.

Kaj nam simbolično predstavlja prvotni kamniški grb na kamniti plošči iz 15. stoletja? Oba lika nebesnih teles naznanjata srečno prihodnost. Zvezda pomeni upanje, srečo, blagostanje; prvi krajec — rastoči mesec — pa napredek, razcvet, rast mesta. Ostali liki hočejo povedati, da je mesto dobro zaščiteno in varno za svo-

jim trdnim obzidjem in da ga čuva zaščitnica sv. Marjeta. Oba zmaja pomenita nepremostljivo oviro in obrambo pred vsakim sovražnikom, ki bi skušal vdreti v mesto.

Mestna vrata (ali stolp v obzidju) so na pečatu iz leta 1393 upodobljena kot grob in enostaven portal z zobčastim nadzidkom, ki predstavlja tri strelne line med štirimi nadzidki. Mesec na tem pečatu predstavlja zadnji krajec, torej propad, konec, nesrečo. To nam še posebej potrjuje domnevo, da gre pri zamenjavi zvezde in meseca za graverjevo napako. Nadzidek nad mestnimi vrati na kamniti plošči pa ima 7 zobčastih delov, štiri nižje in tri višje. Kasnejši primeri stolpa pa že predstavljajo dvojen nadzidek v številnih različicah zobčastih lin. Nazadnje je stolp že povsem okrogel kot svetilnik, nebesna telesa pa nad stolpom, pri čemer je mesec skoraj povsod na heraldično desni strani, vendar upodobljen kot prvi krajec s preveč okroglo izraženo odprtino in obrnjeno od stolpa navzven. Sv. Marjeta je na kamnitem grbu oblečena v dolgo haljo, Veronika pa je kasneje pol-

kača in razgaljena, kakršna se je po bajki ponoči prikazovala. Oba zmaja pa naj bi bila njena čuvarja.

Uradni pečat kamniške občine ob koncu prejšnjega stoletja je imel v sredini okrogel stolp z dvema nadzidkoma, oba lika nebesnih teles pa sta bila tik pod prvim nadzidkom, heraldično seveda na napačni strani. Na sliki, ki jo objavljamo, vidimo vse značilnosti kamniškega grba, kakor ga upodabljajo danes ob vsaki priložnosti. Slika nam kaže grb kot kovinski okrasek na nekdanjem kamniškem vodnjaku, ki je stal sredi trga prav tam, kjer stoji danes kamniti. Po tem grbu so radi oblikovali nove inačice, le da sta mesečev krajec in zvezda nad stolpom. Če bi se hoteli vsaj nekoliko približati prvotni obliki grba, potem bi morali v odprtini vrat stati ženska v dolgi halji brez krone na glavi, kakor je zdaj upodobljena na kamnitem vodnjaku na Titovem trgu. Zvezda bi morala biti na heraldično desni strani, to se pravi na tisti, kjer je zdaj mesečev krajec, in sicer točno sredi med zmajevo glavo in robom prvega zobčastega nadzid-

ka. Mesec bi seveda moral biti na nasprotni strani z odprtino proti stolpu in mnogo blaže zaobljen.

Z napačno postavljenima likoma nebesnih teles oblikujejo kamniški grb na majolikah tovarne »SVIT«, na pečatih, gravurah, ter znakih. Tudi grb na pečatu muzeja Kamnik se ni izognil že stoletju ustaljeni napaki, čeprav bi se spodobilo, da bi imel manj zmodernizirano obliko, najbolje tisto s kamnite plošče, ki bo vzi-dana v muzeju. Na hrbtni strani IV. Kamniškega zbornika (1958) je grb z napačno postavljenima likoma nebesnih teles, na naslovni strani X. Kamniškega zbornika (1965) pa sta lika heraldično pravilno postavljena, le zvezda je peterokraka. Pravilno je oblikovan tudi grb na dvorišču restavracije Planinke, le nebesni telesi sta previsoko in zvezda je peterokraka. Tudi naš Kamniški občan ima v grbu na mesto prvega zadnji krajec. Tako imamo kar pri roki tri različne oblike kamniškega grba: v Planinki, na majolikah in uradnih dokumentih ter na kamnitem mestnem vodnjaku. Katera oblika je zdaj pravilna?

Naj se sestanejo poznavalci in za naprej določijo obliko, ki bo za vse obvezna! Prof. I. Z

Ob občinskem prazniku čestita vsem občanom in kupcem
Lončarska obrtna zadruga Komenda

Kupcem dobavlja kvalitetno in okusno izdelane okrasne predmete za gojenje okenskih in sobnih cvetic, okrasne vaze za stanovanja, pisarniške prostore, parke in grobove.

KOMUNALNO PODJETJE — KAMNIK

ČESTITA OB PRAZNIKU VSEM OBČANOM

Usluge s področja komunalne dejavnosti opravlja hitro, kvalitetno in po zmerni ceni. Priporoča se za naročila!

Čestitkam ob občinskem prazniku se pridružuje podjetje

»Meso« Kamnik

V naših poslovalnicah vas postrežemo s kvalitetnim mesom vseh vrst in z različnimi mesnimi izdelki.

PEKARNA IN SLAŠČICARNA VESNA KAMNIK

čestita vsem občanom ob občinskem prazniku. V svojih poslovalnicah vas postrežemo z najrazličnejšim kvalitetnim pecivom, slaščicami in najboljšim kruhom.

ČESTITKAM SE PRIDRUŽUJE

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

KNJIGARNA IN PAPIRNICA V KAMNIKU

Hitro in solidno vas postreže s knjigami sodobne leposlovne in strokovne literature, s šolskimi in pisarniškimi potrebščinami; sprejema pa tudi vsa naročila za najrazličnejše knjižne zbirke in inozemske knjige in revije.

GOSTILNA »PRI BEVCU« — OVČAR JELKA

čestita vsem občanom ob občinskem prazniku in se priporoča za obisk. Nudi vam razne specialitete na žaru, kraški pršut ter dobro kapljico.

GOSTILNA **Stari grad**

čestita vsem občanom in svojim gostom ob občinskem prazniku ter se jim priporoča za obisk; jamči za kvalitetno postrežbo.

Čestitkam za občinski praznik se pridružuje kolektiv obrtnega montažnega podjetja

»ZARJA« Kamnik

in se priporoča za naročila!

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA

Kolektiv obrata Kamnik

ČESTITA VSEM OBČANOM ZA OBČINSKI PRAZNIK

OBRTNO PODJETJE SLOGA — MOSTE

čestita ob občinskem prazniku 27. juliju in se priporoča s svojimi kvalitetnimi mizarškimi, tesarskimi in ščetrarskimi izdelki!

Ob občinskem prazniku čestitajo in se priporočajo:

Hotel
ŠIMNOVEC
Velika planina

KOMUNALNI ZAVOD
Velika planina

Zganje apna
MIHA URŠIČ
Stranje

Gostilna
PRI KRALJU
Moste pri Komendi

Obrtno podjetje (tapetništvo, krojaštvo, šiviljstvo in čevljarstvo)

Gostilna
PRI ČUBRU
Križ

Gostilna
PRI POŠTI
Kregarjevo

Gostilna
POD SKALCO
Kamnik

USLUGA
Kamnik

GOSTIŠČE
MURKA
MEKINJE

ANTON PLAHUTNIK
soboslikar, Kamnik, Novi trg

Gostilna in prenočišča
REPNIK
Vrhopolje pri Kamniku

Zavod za gojitev divjadi
KOZOROG
Kamnik

Gostilna
PRI PLANINSKEM ORLU
Stahovica

CIBAŠEK JOŽE
stavbeno in pohištveno mizarstvo, Moste pri Komendi

KURET FRANC
ključavničarstvo in instalacije grelnih naprav, Bakovnik

SVILANIT KAMNIK

Specializirano podjetje za proizvodnjo frotirja in kravat se pridružuje čestitkam ob občinskem prazniku. Potrošnikom nudi frotir in brisače različnih vzorcev, velikosti in pestrih barv, kopalne plašče za plažo, najrazličnejši frotir in brisače za hotele in bolnišnice. Na svoje kvalitetne izdelke po želji vtke razne napise in oznake. Nudi tudi kravate najmodernejših vzorcev in barv.

Za občinski praznik čestita vsem občanom in svojim kupcem

Tovarna usnja KAMNIK

in priporoča svoje proizvode, kot so:

galanterijsko usnje in velur za obutev in oblačila. S svojimi kvalitetnimi izdelki si je tovarna pridobila sloves na domačem in tujem tržišču.

PODJETJE

»Kamnik«

v KAMNIKU

čestita vsem občanom in delovnim kolektivom ob občinskem prazniku — 27. juliju

Rudnik kaolina Črna KAMNIK

ČESTITA OB OBČINSKEM PRAZNIKU VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM!

KUPCEM DOBAVLJA KAOLIN IN KALCIT
SREČNO!

MONTAŽNO PODJETJE

ALPREM KAMNIK

Izdeluje in montira vse vrste gradbenih konstrukcij, okna, vrata, predelne stene iz eloksiranega aluminija za hotele, motele, gostinske lokale, trgovske lokale, ambulate, bolnišnice, zdravstvene domove itd., vso individualno notranjo opremo iz aluminija in železa. Vsa stavbeno-ključavničarska dela.

Za kvaliteto jamčimo! Za naročila se toplo priporočamo!
Ob občinskem prazniku želimo vsem občanom mnogo uspehov in se zahvaljujemo za naročila in sodelovanje.

Splošno gradbeno podjetje

Graditelj KAMNIK

opravlja gradbena dela vseh vrst: visoke in nizke gradnje, gradnje industrijskih in stanovanjskih objektov, kanalizacije, gradnje hidrotehničnih objektov in stanovanj za trg. Gradbena dela opravi hitro, solidno in po zmerni ceni.

TOVARNA POGREBNE OPREME

MENINA v Šmarci

ČESTITA OB OBČINSKEM PRAZNIKU

TOVARNA KOVINSKIH IZDELKOV
IN LIVARNA

TITAN

v KAMNIKU

proizvaja:

- črne in pocinkane fitege
- navadne in cilindrične ključavnice
- navadne in cilindrične obežanke
- gospodinjske strojčke
- ulitke iz sive in temper litine

CENJENIM POTROŠNIKOM PRIPOROČAMO SVOJE IZDELKE!

INDUSTRIJA

Stol Kamnik

se s svojimi izdelki, kot so:

pisarniška oprema za sodobno poslovanje, vse vrste sedežnega pohištva, klubske garniture, jedilne garniture za restavracije, gugalniki in kino fotelji za kino dvorane, priporoča cenjenim kupcem. Vse izdelke lahko kupite v naši trgovini.

OB OBČINSKEM PRAZNIKU ČESTITAMO VSEM OBČANOM!

Eta ŽIVILSKA INDUSTRIJA — KAMNIK

čestita ob prazniku občine Kamnik vsem občanom in priporoča svoje izdelke: gorčico, najrazličnejšo vloženo zelenjavo ter sadne sokove.

Vsem občanom in svojim gostom čestita ob občinskem prazniku gostinsko podjetje

Planinka KAMNIK

Vabimo vas na obisk — postregli vas bomo s kvalitetnimi jedili in pijačami; turistom in drugim poslovnim ljudem nudimo tujske sobe v na novo urejeni posebni stavbi.

KREDITNA BANKA IN HRANILNICA LJUBLJANA
PODRUŽNICA KAMNIK

čestita vsem občanom ob prazniku vstaje proti okupatorju. Svoje stranke obvešča, da so za varčevalce vseh vrst vezanih vlog in vezanih deviznih računov vsake štiri mesece bogata nagradna žrebanja.

Brezplačno opravlja vaše devizne posle; devizne račune pa obrestuje od 6,25 do 8%, od tega od 4 do 6% v devizah. Podrobnejša pojasnila in nasvete zahtevajte pri banki!

INDUSTRIJSKI KOMBINAT

SVIT Kamnik

čestita ob prazniku 27. juliju delovnim kolektivom in občanom občine Kamnik!

Priporočamo svoje izdelke za široko potrošnjo:

puroi, veroli, neostiki, meblotoni, lesi, motogril kot tudi tehnično keramiko, elektro-izolacijski material, modne gumbe.

Italijan Bergamenti postavil nov rekord kamniške proge

Prek 80 tekmoval. iz Švice, Nizozemske, Zvezne republike Nemčije, Irske, Belgije, Avstrije, Italije, Danske, Avstralije, Švedske, Anglije in Jugoslavije, prek 10.000 gledalcev in nov rekord s 113,2 km so poglobitve značilnosti prvih mednarodnih moto dirk za nagrado Kamnika, ki so bile v vzorni organizaciji Avto-moto društva Kamnik v nedeljo, 23. junija.

kmalu moral prepustiti prva mesta drugim tekmovalcem; predvsem Nizozemcu Moojenu, ki je dosegel povprečno hitrost 86,5 km na uro. Na drugo in tretje mesto pa sta se uvrstila Švicar Benzler in zahodni Nemec Esser, oba znana favorita z mednarodnih dirk.

V kategoriji 350 ccm so sodelovali samo tujci. Favorit te dirke je bil Italijan Bilbeto Parlotti, ki je s povprečno hitrostjo 109 km

pred koncem pa ga je prehitel Avstrijec ing. Heinz Kriwanek, ki se mu je na štartu pokvaril motor, vendar je ujel vse sotekmovalce. To je bila ena izmed najbolj napetih dirk te prireditve. Ing. Kriwanek je najhitrejši krog prevozil s hitrostjo 104,6 km na uro. Drugo mesto je zasedel Janko Štefe, ki je pustil za seboj Angleža Smitha in Švicarja Danzlerja.

V razredu do 500 ccm je bil ponovno zrušen absolutni rekord kamniške proge. Nov čas za najhitrejši krog 113,2 km na uro je dosegel Italijan Bergamenti.

Zelo izenačena je bila tudi dirka prikoličarjev, v kateri je zmagal Anglež Tombs pred Nemcem Müllerjem. Tretje in četrto mesto pa sta zasedla Jugoslovana Salobir in Berden. Eden izmed favoritov te dirke, Jugoslovian Boško Šnajder, se je zaletel, sicer brez hujših poškodb, vendar ni mogel nadomestiti zamujenega.

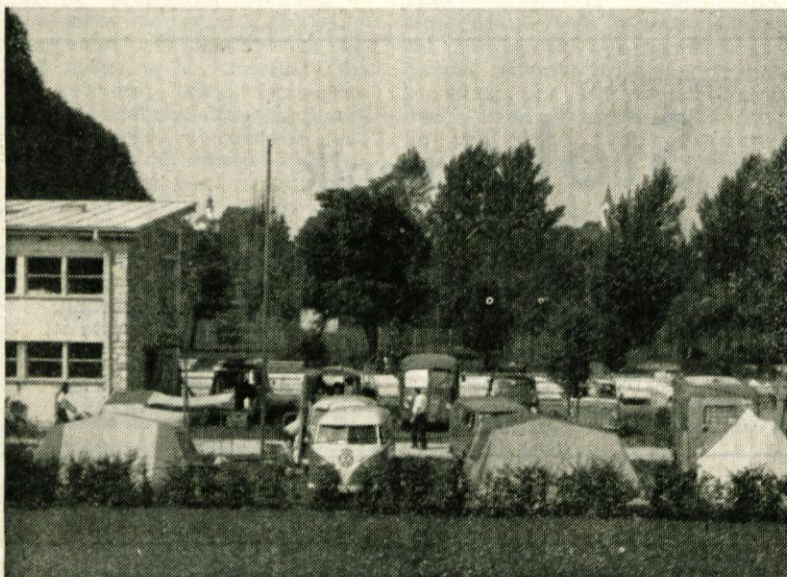
Kaj lahko rečemo o organizaciji te velike mednarodne prireditve. Vse najboljše. Organizatorji so se res potrudili, da je prireditev potekala brez vsakih

zastojev med dirkami v posameznih razredih. Tako tekmovalci kot gledalci so bili z organizacijo dirke res zadovoljni. Za to gre prireditelju kamniškemu Avto-moto društvu vse priznanje.

Večina tekmovalcev je prispela v Kamnik že dan, dva pred prireditvijo. Kamniški avto camp je tokrat prvič preizkusil svoje zmogljivosti, saj so ga tekmovalci s svojimi družinami napolnili do kraja. Našteli smo prek 20 avtomobilov, 15 šotorov, avtomobilskih prikolic itd. Na predvečer dirke je predsednik občinske skupščine Kamnik in predsednik organizacijskega komiteja Vinko Gobec priredil sprejem za vse tekmovalce.

Nekateri tekmovalci so bili tako zadovoljni z našim mestom, da so se vračali domov šele v ponedeljek in torek. Vsekakor je ta prireditev precej pripomogla k popularizaciji Kamnika na turističnem področju, hkrati pa nas je opozorila tudi na nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo ob takih prireditvah in sploh v našem mestu treba odpraviti.

-c

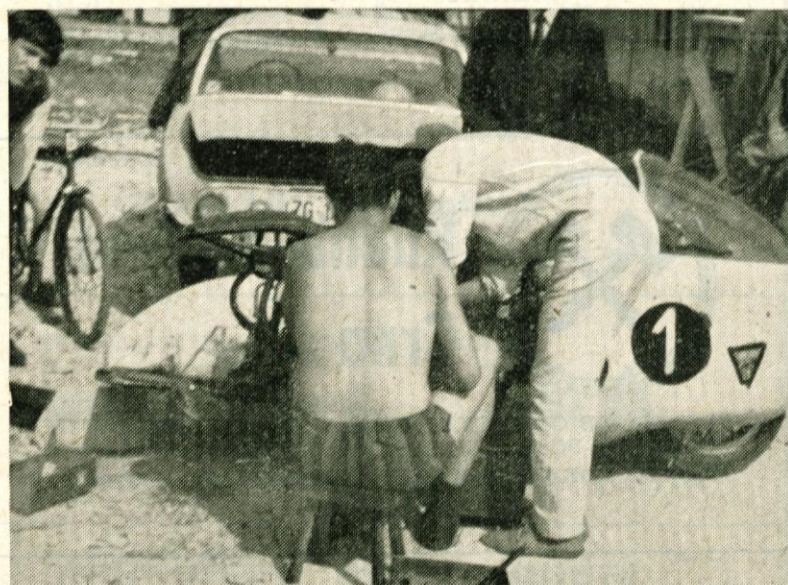

Kamniški avto kamp je bil ob dirkah napolnjen do zadnjega kotička. Obiskovalci so pogrešali boljše ceste in vidnejših označb. Verjetno bomo oboje dočakali še letos.

Dirkači, nekateri so tekmovali tudi po večkrat, so nastopili v 6 kategorijah. V posameznih kategorijah je startalo od 15 do 20 tekmovalcev. Težko je reči, v kateri tekmi je bilo videti več zanimivega. Zanimive so bile vse, od prve do zadnje. V kategoriji do 50 ccm je bilo med gledalci zlasti veliko navdušenja nad našim znanim tekmovalcem Jankom Štefetom, ki pa je imel v tej dirki smolo, saj je zasedel šele 5. mesto. Nagajal mu je namreč motor in tako je po začetnem vodstvu

v enem krogu, prvi na nedeljski dirki presegel absolutni rekord kamniške proge. Parlotti je dosegel prvo mesto tudi v dirki motorjev do 250 ccm. Med našimi tekmovalci v tej skupini je imel največ izgledov Jovica Paliković iz Zagreba, ki pa je moral že kmalu po startu odstopiti zaradi okvare motorja.

Zelo zanimiva je bila dirka motorjev do 125 ccm. Pri tej dirki je sodeloval Janko Štefe, ki je najhitreje potegnil s cilja in vodil kar 16 krogov. Štiri kroge

Eden izmed favoritov v prikolicah ing. Boško Šnajder (Zagreb) je imel tokrat smolo; ves dopoldan je popravljaj stroj, med dirko se je pa zaletel.

Pred dirko motorjev 50 ccm: št. 22 zmagovalec J Moojen, Holandija št. 1 Janko Štefe

Novo-Nowo-Nowo Zanimiva ugotovitev

V Kamniku, Zaprice 2, prva ulica na levi iz Streliške pred zgornjo železniško postajo je odprta

**NOVA
KEMIČNA ČISTILNICA
ZA ČIŠČENJE OBLAČIL**

Čistilnica je odprta vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure (razen sobote).

ČISTIMO EKSPRES!

Cenjenim strankam priporočam usluge po ugodnih cenah

SONJA VIDERVOL

Pri pevskem društvu LIRI poje 36 pevcev. Od teh so samo 4 kadilci, 32 pa je nekadilcev.

„KAMNIŠKI OBCAN“ – glasilo SZDL občine Kamnik. – Urejuje uredniški odbor. – Glavni uredniki France Svetelj, tehnični urednik Avgust Novak. – Izhaja enkrat mesečno – Uredništvo in uprava: Delavska univerza, Kamnik, Kidričeva ulica (Zdravstveni dom). Tiska tiskarna ČZP „Kočevski tisk“ v Kočevju.